

Majd 'enik szombatán délel.

Előfizetési díjak:

Egy évre ..... 6.80 P
Fél évre ..... 3.40 P
Negyed évre ..... 1.70 P

Kéziratokat nem adunk vissza

Feloldó szerkesztő:

Dr. BOGYAY KÁLMÁN

ZEMPLÉN

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal

Várkonyi utca

Telefonszám: 22.00

Hirdetési díjak:

Hasonbméretű hirdetésért
10 fillér

Feloldó szerkesztő:

BALLA JÁNOS

Hetvenötödik évfolyamába lépett a Zemplén

Ünnepi érzésekkel nyújtjuk át a Zemplén 75 ik évfolyamának mai 1944. évi első számát Kedves Olvasóinknak és Zemplénvármegye egész közönségének, azoknak a zemplénieknek is, akik elszármaztak a szűkebb hazából, de attól lelkileg nem tudnak elszakadni soha.

Ugy érezzük, hogy egy kicsit minden zempléni ember ünnepe ez, akár itt lakik a vármegyében, akár máshova vitte sorsa.

A „Zemplén” a vármegye életének szerves része volt 74 éven keresztül és csak természetes, hogy az elmúlt háromnegyed évszázad

alatt mindig a zempléni szellem áradt belőle és a zempléni összetartozandóság érzését táplálta minden számával.

A zempléni ujságírás még ma sincsen ott társadalmi értékelésben, ahol lennie kellene. De ez már talán nem is lényeges körülmény, hiszen olvasótáborunk már oly nagy és a társadalom minden rétegét annyira felölel, hogy a legnagyobb elismerés, amely ujságot érhet, mégis osztályrészünk lett Kedves Olvasóink támogatása és érdeklődése következtében.

A Zemplén eszményei ma is

ugyanazok, mint hetvenöt évvel ezelőtt voltak a régi nagy vármegye korában és legelső feladatunknak ma is a zempléni gondolat szolgálatát tartjuk a nagy magyar gondolat szolgálatának keretein belül.

Most pedig merítsünk erőt a Boruth Elemér által meggyújtott zempléni oltárláng előtt, mert akkor a Zemplén továbbra is meg fogja tartani fejlődésének eddigi lendületét és a negyedik negyedszázadban még nagyobb sikerrel és eredménnyel fogja képviselni a zempléni érdekeket és pedig remélhetőleg a szociális és szellemi erők

ben újjászületett, megbékélt, szabad nagy magyar haza kébelében.

Amikor a Zemplén összes olvasóit és előfizetőit szívből üdvözljük és meleg támogatásukat megköszönjük, mellyel lehetővé tették, hogy lapunk példányszáma az utolsó tíz év alatt meghatárosodott (1), mély hálával és örömmel nyújtjuk át az ősi vármegye legnagyobb élő értékeinek és a Zemplén volt munkatársainak a hetvenöt éves jubileum alkalmából hozzánk juttatott szíves megemlékezéseit.

Fogadják őket szeretettel.

Dr. Bogay Kálmán

A „Zemplén” hetvenöt éves jubileumára

Irtá: vitéz dr. Thuránszky László felsőházi tag, miniszterelnökségi államtitkár

Háromnegyed évszázad az emberi élet mértékével mérve hosszú küzdelem és emlékezetes, kiemelkedő kor lehet a történelemben is. Mégis mennyivel több a hetvenöt esztendő, mennyivel hosszabb és jelentősebb egy lap életében, ahol a nyomtatott szó, amely napi eseményekről számol be, alig tiszavirág életű. Időszerűsége egy-két nap alatt elvész, minden alkalommal újból kell feltámadnia, minden egyes számában újra kezdi az életet és újra meg újra harcol a léthez való jogért. Illik megállni ennél az évfordulónál, tisztelettel fejet hajtani a lap multja előtt és meleg szívvel kívánni neki jobb jövőt.

Az ujság egy-két huszonnégy óra alatt átéli az élet minden korszakát, a születés hajnalpirkadásától az enyészet sötétjéig. De éppen ezért kétszeresen, sokszorosán fontos lelkiismeretesen felmérni, hogy a lap ezernyi és ezernyi megszületésében és elmúlásában hű volt-e önmagához és az időtálló örök eszményekhez, amelyek zászlaját hordozza?

Pihenjünk meg hát most a hátrákonél egy pillanatra, gyűjtsünk erőt az elkövetkező küzdelmekre, amelyek minden eddiginél nagyobbak lehetnek, de magunkba szállva emlékezzünk is.

Harcos szellemű volt-e a „Zemplén”? Bizonyosan igen, — sokszor annak is kellett lennie háromnegyed évszázad során. Hirdette e a békés munkát, egyetértést és a megbékélést, ami minden harc igazi célja? Hivatását ebben is hűen teljesítette.

De a napi küzdelmen túl mindenek felett igaz-vérig magyar volt. Mélyszéges igaz magyarság izzott minden sorából és minden szavából. Azt a magyar szellemet hirdette, amely a Hegyalja szőlő borította lankáin és a Tiszakanyarok fűzeseiben él. Azt a szellemet, amelyet e táj lépten-nyomon felénk

sugároz s amely kialakítja az itt élő emberek lelkét, jellemét, gondolkodását, cselekedeteit. Hirdette azt a függetlenséget, szabadságot és magyarságot, amely körülöleli a pataki vár bástyáit, ott és a széphalmi kert ősi fáinak csendjében s a magyar történelemnek mindenkor cselekvő ereje volt.

A „Zemplén” háromnegyed évszázadon át vezető orgánuma volt Rákóczi, Kazinczy, Kossuth, az Andrássyak és még sok-sok nagy magyar vármegyéjének. Ezek a nevek korszakokat, évszázadokat s az egész európai emberiségre kiható eszméket jelentenek; a szabadság, a függetlenség, a nemzeti hagyomány és az európai szellem eszméit.

A háromnegyed század és a lap — történelmi méretekben talán csak percekét számláló — élete tehát nemcsak elkötelezés a mult felé, de köteletséget jelent a jövőben is.

A „Zemplén” a boldog béke, a fejlődés aranykorszakában született, átélte, végigharcolt nagy, országokat és földrészeket megintató viharokat; birodalmakat látott születni és megsemmisülni. A nyugalom verőfényes korszakában ugyanugy élt, nevelt és irányított, mint ahogyan serkentett, buzdított és támogatott a megpróbáltatás, az elesettség és reménytelenség évtizedeiben. Ma pedig: viszontagságos és küzdelmes uton halad tovább, az örök magyarság útján. Rendületlenül hisszük, hogy reményeink, vágyaink teljesülése felé.

Sok gondolat, sok emlékezés telíti az embert, amikor ennél a multa és jövőre figyelmeztető hetvenötödik mérföldkőnél megáll. Mégis az az érzésem, hogy ez az óra nem az ünneplésé, hanem az emlékezésé, a tanulságé és az erőtgyűjtésé. Az ünneplés csak a zavartalan, tiszta öröm megnyilatkozása, az együttérzők és össze-

tartozók találkozása lehet, — ma pedig nincs mindenki velünk és mellettünk, aki szívében velünk érez.

Gondoljunk rájuk szűkebb hazánkban e bensőséges évfordulóján,

s küldjük üzenetként hozzájuk legszentebb érzésünket: Magyar szív csak egy van a világon és annak a szívnek egy a dobbanása.

(Budapest, 1943. december 31.)

Üdvözet a hetvenöt éves „Zemplén”-nek

Irtá: Dr. Bessenyei Zénó titkos tanácsos, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke

Mély meghatottsággal üdvözlöm a mi öreg „Zemplén”-ünket 75-ik születésnapja alkalmából. Ez a jubileum annyi régi zempléni emléket és annyi régi kedves embert juttat az ember eszébe, hogy alig lehet belőle kiválasztani azt, amelyik a többi közül erősebben rajzolódik ki.

Az én megyei szolgálatom 1901-ben kezdődött, tehát ebből a 75 évből 42-t együtt futottam a „Zemplén”-nel. Ez alatt az idő alatt sok mindenféle hivatalt töltöttem be, sok mindennel foglalkoztam, az emberek tizezeivel ismerkedtem meg, de nyugodtan és büszkén mondhatom, hogy több tehetséget, érdekes és színes egyéniséget, a közért való önzetlen versengést sehol sem láttam, mint Zemplén megyében.

Nem hiába mondják, hogy a Parlament terét három zempléni nagy férfiú szobra díszíti: Rákóczié, Kossuthé és Andrássyé. Ezeknek a nagy férfiaknak a környékén sem születtek egyszerű és színtelen emberek. Sajnos ezek nagy része már a multé, de emlékü felújítása talán büszkévé és önértesebbé teszi a mai nemzedéket is. Hogy csak egy pár példát említsék, volt-e a világnak elegánsabb alispánja, mint Dókus Gyula, volt-e lángolóbb tehetségű főügyész, mint Szirmay István, volt-e előkelőbb főispánja, mint Hadik Béla, volt-e bölcsőbb és megfontoltabb vezetője, mint Mecser Gyula, volt-e jószágosabb főbírája, mint Dókus László, ifj. Mecser Gyula, volt-e érdekesebb közigazgatási férfiú, mint Gortvay Aladár, volt-e lelkesebb, mint Diószeghy János,

jellegzetesebb, mint Bencsik István és volt-e mozgékonyabb, sajnos sok tehetséget elpazarló főbírája, mint Malonyay Tamás, volt-e megfontoltabb és okosabb vármegyei férfiú, mint Thuránszky László.

De lehet-e ezeket mind felsorolni, aki még a régiekre emlékszik, az tudja, mit jelentett egy Viczmándy, egy Vladár, egy Ganzaug, egy Molnár Béla, egy Nemes Sándor, vagy a négy érdekes dalia, a négy Bajusz és hogy a „Zemplén”-nél maradjunk, volt-e hűségesebb és megbízhatóbb tollforgatója, mint Ehlert Gyula és még rengeteg zempléni férfiú, zempléni asszony és leány, akiknek felsorolása betöltené a „Zemplén” egész ünnepi számát és akik előtt így egységben is mélyen meghajtom zászlómat, azzal az őszinte megnyilatkozással, hogy közülük akár egy is alkalmas lett volna arra, hogy más vármegye életét színessé tegye.

A „Zemplén”-nek, mint ujságnak és Zemplénnek, mint vármegyének is szívből kívánom, hogy a mai fiatalság tanulva a régiek hibáin, büszkélkedve a régiek eredményeivel, tegye naggyá Zemplént és ezzel tegye lehetővé, hogy a „Zemplén”, mint ujság is elérje a következő 75 éves jubileumot.

(Budapest, 1943. december 23.)

A zempléni szerencsét kívánok a nemes megye vén bohém fiának! Akit a sorsa elsodort azóta, Az is megtér az őt redakcióba, S glosszák, hírek közt rímeket kevervén Köszönt Téged: Hetvenöt éves Zemplén! Budapest, jan.

Ifj. Ambrózy Ágoston

Minden ember a maga helyén teljesítse kötelességét!

Dr. vitéz Fáy István főispán újévi beszéde a győzelmes és igazságos magyar béke biztosítékáról és a gyakorlati közigazgatás irányelveiről

„Oly közigazgatást kívánok látni, amely nem fél a felelősségvállalástól és a gyors határozott cselekvéstől“

Az 1944. év legelső napján a vármegyei tisztviselői kar testületileg tisztelt **dr. vitéz Fáy István** főispán előtt, aki ez év szeptemberében tölti be Zemplén vármegyei főispáni működésének kilencedik évét.

A tisztviselői kar élén **Bornemisza Miklós** alispán köszöntötte a főispánt lelkes beszéddel, melyben hangsúlyozta azt, hogy a tisztviselői kar teljes tudatában van az 1944. év által vele szemben támasztott fokozott feladatoknak, de erős elhatározás és hit lobog az összes tisztviselőknél és a magyar jövőre vetett feltétlen bizalom hatja át őket, amikor ezen feladatokkal szembe néznek.

Dr. vitéz Fáy István főispán megragadó válaszbeszédében rámutatott az elmúlt 1943 év fájdalommal, de egyúttal felemelő eseményeire és tanulságaira.

Az 1943. évben újból nagy anyagi és vérbeli áldozatokat kellett a magyarságnak hozni, melyet azonban jogos büszkeséggel tölthet el, mert a magyar honvéd ismét a legteljesebb mértékben bebizonyította a világ előtt a régi magyar erényeket.

Hogy mit hoz a jövő, azt véges emberi elmével nem tudjuk megfejteni — folytatta beszédét a főispán, — de számolni kell azzal, hogy nehéz, sőt valószínűleg még sokkal súlyosabb áldozatokat fog követelni tőlünk ez az év. Annyi kétségtelen, hogy a döntés felé közeledünk és minden nép teljes erejét veti a közdelembe és minden lehetőséget felhasznál, hogy azt a saját javára döntse el.

A győzelem hite

Hogy mit hoz a jövő, azt nem tudhatjuk, de *mint hívő ember* meg vagyunk győződve arról, hogy a világ sorsát nem a nyers materiális erők döntik el végeredményben, hanem egy magasabb Erő irányítja sorsunkat és ezért rendíthetetlen a meggyőződésünk, — emelte fel hangját a főispán — hogy a közdelem győzelmes befejezése csak azon az oldalon lehet, melynek zászlajára az Isten, vallás, haza, család és becsület eszményei vannak felírva, nem pedig azon az oldalon, mely az emberi kultúrát töröksi megsemmisíteni.

Rendíthetetlenül hiszek ebben a sorsszerű győzelemben, melyben a magyar nép is meg fogja találni azt a helyet, amely őt egy ezredév küzdelmei után és a jelenlegi óriási közdelemben hozott áldozatai folytán megilleti.

A magyar nép a vérontást sohasem kereste, más földjét sohasem akartuk és nem is akarjuk, csak azt ami a mienk volt; az ezeréves Magyarországot!

A főispán ezután hangsúlyozta, hogy a magyar nemzet az *őncélú magyar polilka, a hűség és fejezetársi becsület* utjáról soha le nem tér és mint kovácsolt acél marad meg azon az uton, amelyen elindult és mely hite szerint, *a győzelem révén is fog vezetni.*

A magyar közigazgatásnak ebben az évben fokozott munkát kell kifejeznie, hogy a magyar jövőt ezen a téren is előkészítsék és biztosítsa — folytatta tovább beszédét a főispán.

Felelősségvállalás és gyors elintézés!

En olyan közigazgatást kívánok látni, amely feladatát *gyakorlatilag* fogja fel, amely nem fél a *gordiusi csomók kettévágásától* és a *gyors cselekvéstől.*

Minden egyes ügyiratban egy magyar sors, egy magyar élet, vagy esetleg több magyar élet van leítve.

Lőtt vadat

a legmagasabb napi áron minden mennyiségben vásárol **Dubay Jenő** csémegekereskedő Sátoraljauhely.

Ma már nem elég követelmény az, hogy az ügyviteli szabályzat szerint intéződjék el az ügyirat, hanem az a legelső követelmény, hogy az ügyiratban foglalt kérdést a tisztviselő a lehető leggyorsabban, emberi együttérzéssel oldja meg.

Beszéde végén hangsúlyozta a főispán, miszerint meg van győződve arról, hogy a tisztviselői kar munkáját továbbra is az eddigi tapasztalt hűséggel és becsületességgel fogja végezni, melyért őszinte köszönetet mond mindnyájuknak, kicsiknek és nagyoknak egyaránt, a jószágos Isten áldását kérve rájuk és munkájukra. Majd beszédét azzal fejezte be, hogy engedje az Ég, hogy ez az év közelebb vigye az emberiséget a boldog békéhez, amely egyúttal meghozza a magyar álmok beteljesülését is.

A Magyar Élet Pártjának köszöntése

A Magyar Élet Pártja sátoraljauhelyi szervezetének 22 körzetvezetője **Gyöngy Gáspár** városi pártelnök vezetésével köszöntötte a főispánt, ugys mint a Mep vármegyei elnökét. Beszédében beszámolt az újhelyi pártszervezet szociális és politikai munkásságáról és tolmácsolta a szervezet összes tagjainak lángoló hitét és bizalmát a vezetői iránt.

Vitéz dr. Fáy István főispán lendületes és a meggyőződés erejétől áthatott válaszbeszédében a győzelem és az igazságos magyar béke biztosítékának mondotta, hogy minden ember a maga helyén teljes mértékben tegyen eleget

„...képviselhesse ismét az egész vármegyét“

Amikor vármegyénk közkedvelt kázi lapja a „Zemplén“ 75-ik évfolyamába lép, a vármegyei társadalom nagyja-apraja egyaránt meleg szeretettel üdvözli a kedves lapot és szerkesztőjét, hálás köszönetet mond mind azért a közérdekű, küzdelmes munkáért, amit sok évtizeden át, jó és rossz napokban oly hiven teljesített vármegyénk érdekében és egyben

egész szívből kívánja, hogy a „Zemplén“ százéves jubileuma idején legyen majd egy boldog békekorszakban élő, nemzeti és szociális szellemben megerősödött, anyagilag viruló nemzedéknek a hivatott szócsöve és hogy képviselhesse ismét az egykori egész, szép, nagy Zemplénvármegyét.

Tolcsva, 1943. december 30.
vitéz báró **Waldholt Kelemen**
titkos tanácsos, felsőházi tag.

A zemplén mindig velem volt és velem maradt!

Zebegnyői **Dienes Adorján** pápai kamarás, ny. nagykövetségi plébános, a kiváló történelmi író, a borsói Rákóczi emlékgyűjtemény igazgatójának köszönjük az alábbi meleg írást

Olvassuk az öszdvetségi szentírásban, hogy a vissza-visszatérő ötvenedik évet messze zengő harsonaszóval — héberül jóbél, innen a jubileum szó — nyitották meg. Ebben az örvendetes jóbélben minden rabszolga felszabadult és mindenki visszakapta eladott birtokát. Elég oka volt hát a népeknek arra, hogy ez évet örvendetesnek mondja és valóban örvendezzék is ez év lefolyása alatt.

A „Zemplén“-nek is jóbél éve van: háromnegyed évszázad előtt indult meg. Karossa Endre vármegyei tisztifőügyész, Boruth Elemér az országos viszonylatban is kiváló költő, Bajusz József, Matolai Etele, Payzsoz Andor állottak bölcsőjénél. Majd Fejes István, Perényi József, Horváth József, Hornyay Kálmán dajkálták s edzették, míg végre Dókus Gyula, Dongó Gyárfás Géza, Éhler Gyula, ifj. Mecner Gyula, Misák József, dr. Bogyay Kálmán növesztették nagyra és tették sziklaerőssé a „Zemplén“ újságot. Fölbukkantak mellette más sajtótermékek is mint a „Felsőmagyarországi Hirlap“, a „Zempléni Újság“, a „Hiradó“,

pésztem át a határon: a „Zemplén“ mindig velem volt, mindig élvezettel böngésztem benne szűkebb hazám híreit, eleven és komoly cikkeit.

És most, mikor ennek a ritkaságos jubileumnak mesgyekövéhez érkezett, három szóval fejezem ki jókívánataimat ennek az én 50 év óta zempléni lelkemhez nőtt jóbarátomnak: *vivat, floreat, crescat!*

Most, mikor a „Zemplén“ erejének teljében és ifjonti hévvel igyekszik a századik jubilaris év elébe: ő sem rejtheti erejét és élnivágyását véka alá.

Hivatottságához tartozik, tehát programjába kell vennie azt, hogy *szép-irodalmi mellékletet ad és napilappá alakul át.*

A mostani, súlyosan reánk nehezülő gazdasági és háborús időkben ez kivétel. De ha majd eloszlanak a vész felhők, ha minden téren fölragyog majd hazánk egén annak az epedve várt jobb, szebb s békés időknek Napja: akkor a „Zemplén“ is teljesíteni fogja a vármegye olvasókörzetségének régi óhaját. Adja Isten, hogy ezt mielőbb meg is érnhessük!

(Sátoraljauhely, 1944. január 1.)

Dienes Adorján

A Zemplén jubilaris postaládája

Nékünk, akik az erdélyi országrész visszatérével Zemplénből Kolozsvárra kerültünk, legkedvesebb lapunka „Zemplén“, mert olvasva visszavarázsolja az elhagyott kedves otthonot.

Eddig is szívesen olvastuk, most azonban csaknem életszükségletünk, mert összekötő kapocs régi és új otthonunk között.

Kívánom, hogy a „Zemplén“-t minden olvasója hasonlóan szeresse.

Kolozsvár, 1943 dec. 31.

vitéz **Zombory A. József**
tüzoltóparancsnok
kerületi tűzrendészeti felügyelő

Művészi pályámon mint karrikatúrját sok sajtó hang kísért, de különösen jól esett mindig, ha szűkebb hazám kitünően szerkesztett lapja a „Zemplén“ foglalkozott velem valamilyen formában.

Ha itt a fővárosban zempléniak összejövünk, s kérjük egymástól mi újság otthon, a válasz rá rendszerint ez: Nem olvastad a „Zemplén“-ben? Így lesz a lap összekötő kapocs Zemplén és az onnan elszármazottak között.

Most, hogy a 75 ik évfolyamába lép, őszinte szeretettel köszöntöm és kívánom, hogy még számos jubileumot érjen meg egy szebb és boldogabb jövőben.

Budapest, 1943. december.

Plóter Jenő
festőművész

Főszerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy mint régi sajtómunkás (a cseh-szlovák megszállás alatt a magyar pártok Prágai Magyar Hirlapjának voltam munkatársa husz éven át) s mint a nemzeti eszme szolgálatában álló Gazdák Biztosító Szövetkezeté kassai vezérképviselőségének vezetője s mint hűséges előfizetője a „Zemplén“-nek, jómagam és kartársaim nevében is őszinte nagyrabecsüléssel és szeretettel köszöntsem, a Zemplén hetvenötéves jubileuma alkalmából, kívánva erős egészséget, lelkesedést és kitartást további hazafias munkásságához.

Benkovits Gyula

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szereteti drága jó Uram, illetve édes Apánk temetésén részt vettek és részvételükkel fájalmunkat enyhítették, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Olchváry Dezsőné
és fiai.

Eltemették Mészáros Bálintot

Szomorú gyászír terjedt el hétfőn a késő esti órákban Sárospatakon: Mészáros Bálint m. kir. pénzügyi főtanácsos, a sárospataki adóhivatal volt főnöke életének 62. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Elnöke volt a római katolikus egyházközségnek, a tagja a vármegyei törvényhatósági bizottságnak.

Temetése szerdán délután ment végbe a sárospataki római katolikus templomból a város jársadalmának nagy részvétele mellett. Az elhunytban Mészáros Gyula dr. törvényszéki vizsgálóbíró testvérét gyászolja.

Rambulinó

Az első világháború elmúltával nem jött vissza a régi békevilág. A kedélyesség és az egymás iránti jóindulat magán hordozta már a világháborús sérüléseket.

Egyre jobban elszaporodtak a irigység, hátmögötti konspirációk és lurkálások.

Született például egy szekta, melynek a fő élvezete az volt, hogy szombaton este elejétől végigbőngészte a Zempléni, hogy hol talál valahol valami elírást, amit ki tudna figurázni, vagy valami sajtóhibát, amivel ki lehetne elégiteni a káröröm szükségletét.

Egyzben a Zempléni egy külön kedélyes sarkot adott a lapban, amelyben csupa szilveszteri könnyű bohóságok voltak. Így például a vezércikk arról szólt, hogy az egyik politikus csak annyit nyilatkozott, hogy: *Rambulinó!*

Ezzel végződött a cikk és „lapunk barátai” másnap már jóleső mohósággal jöttek megkérdezni, hogy ugyan ki volt az a vaddisznó, aki ezt a szerencsétlen cikket becsempészte a lapba és rögtön lázasan érdeklődni kezdtek, hogy legalább a szerkesztőség tudja-e, hogy mi a fenét jelent az, hogy *rambulinó?*

Nem akartuk elfrontani a kedvüket, ezért nem válaszoltunk nekik. Pedig... Pedig...

A cikk ugyanis egy anekdotára támaszkodott, mely akkor a legszelebb körökben ismert volt. Ez az anekdóta pedig arról szólt, hogy a népus át akarja adni a hatalmat fiainak és ezért az egyik fiának, átadja a hadsereget, a másik fiának pedig, aki a tudományokat kedveli, átadja az ország kormányzatát.

Amikor így az uralkodói teendőket szétosztja, a sarokból elősompolyog a népus harmadik, de rosszul sikerült idiótája fia, aki eddig ott bambán vigyorgott.

— Hát nekem mit adsz apám, kérdezi az idióta.

A népus így felel: — Neked csak annyit mondom édes fiam hogy: *Rambulinó!*

Eddig tartott az anekdóta.

Aki ezt a viccet annak idején elmondta, hatásos szünetet tartott és ebben a szünetben az, aki a viccet hallgatta, önkéntelenül is megkérdezte:

— De hát mi a fenét jelent az, hogy *Rambulinó?*

Mire a vicces ember diadalmasan végig rá: *A másik hülye is ezt kérdezte!*

Ezért nem tudunk mi válaszolni „lapunk barátainak” kérdésére, mert nem volt szükségünk ilyen olcsó sikerre. Most utólag azonban már megüzenhetjük nekik: *Rambulinó!*

A Színházi Magazin legújabb száma szenzációs tartalommal jelent meg

A Zemplén szavának sulya és hitele volt!

A „Zemplén” című vármegyei politikai hetilap tevékenységét még az első világháború közvetlenül megelőző években akkor volt alkalom közelebről is megismerni, amikor mint belügyminisztériumi kezdő tisztviselő Zemplén vármegye akkori főispánja mellett titkári minőségben működtem.

A „Zemplén”, mint a helyi nyilvánosságot érdeklő események hírtudósítója és az egyetemes magyar érdekeknek bátor szószólója már akkor is közszereplésnek örvendett. Komoly tárgyilagossága és hangjának előkelősége biztosította számára azt, hogy szavának a nyilvánosság előtt sulya és hitele volt, mely adottságok birtokában az egységes helyi közvélemény kialakításában döntően közreműködött. Hogy ez a misszió az akkor még csonkított és nemzetiségektől

sűrűn lakott határvármegyében mekkora szolgálatot jelentett, kelősen csak az értékelheti, aki az ott működő széthúzó erőforrásokat is eléggé ismeri.

Azóta sok és viszontagságos idő telt el, a vármegye területe fájdalmasan megkissébedett, a környező szellem jellegzetesen megváltozott, de — úgy vélem — a „Zemplén” megmaradt és meg fog maradni annak ami volt: — a viharban is tartó pillére a kipróbált nemes hagyományoknak és töretlen harcosa a magyar ügynek a veszélyes magyar Végeken.

Ettől a meggyőződéstől áthatva üdvözlöm a „Zemplén” nagyrहितott szerkesztőségét lapjának 75 éves jubileuma alkalmából.

Budapest, 1943. december 31.

Dr. Horváth Dezső
belügyminiszteri osztályfőnök.

Másé nem kell, magunkét nem adjuk!

Kossuth Pál országgyűlési képviselő beszámolója Cigándon

Rendkívül nagy érdeklődés mellett és az őszinte lelkes szeretet megnyilvánulásával övezve tartotta meg az elmúlt héten Cigándon beszámolóját Kossuth Pál, a sátorlajuhelyi kerület népszerű országgyűlési képviselője.

— A magyar kormány politikája öncélú magyar politika — mondotta a képviselő.

Magyar vért csak magyar célért, magyar verítéket csak a magyar jövőért! Ebben a gondolatban állunk becsületes magyar hűséggel szövetségünk mellett és adunk hadsereget és vért a keleti arcvonatra. Az itt elhullott magyar vérnek, harci fáradalomnak köszönhetjük mai itthoni nyugodt napjainkat. A magyar kormányzat nagy körültekintéssel dolgozik azon, hogy ez a magyar erő a háború befejezésének pillanatában is üdőképesség legyen.

A magyar fennmaradás érdekében végzett kormányzati ténykedések, árszabályozások, áruelosztások, takarékoskodások és megszorítások miatt zokszót sem lehet ejteni és magyar ember ezt nem is teszi. Aki pedig teszi, az nem magyar, hanem az ellenség szolgálója, hazaáruló, aki nem a fennmaradásunkat, hanem a végpusztulásunkat akarja. Lelkes szavakkal emlékezett meg ezután

a németek kitarításáról, töretlen harci szelleméről, amit sokkal nagyobb nehézségek és szenvedések között teljesítenek.

Szólt még Kossuth Pál a kormány szociális politikájáról, melynek menetét és kiterjedését a háború által sem hagyja befolyásolni. Majd a nemzeti-ségi politikára tért át, válaszolva annak körvonalait és irányát. Nem hallgatta el, hogy nemzetiségeinknél — dacára nálunk élvezett aranydollárnak — milyen könnyen érvényesülnek külföldi hatások. A magyar külpolitikának mind ezzel szemben meg van a maga ősi alapvonala: *Másé nem kell, magunkét nem adjuk.* Ebben a gondolatban forr össze az egész magyarság. Dolgozzunk becsületesen és „Magyarországot — mint Kossuth Lajos mondotta — a poklok kapui sem döntenek meg!”

A beszámoló után *Oldh* János köszönte meg a képviselő megnyugtató szavait. „Világosabban látunk mint tegnap — mondotta — és adja a magyarok Istene, hogy boldogabb esztendő virradjon mindnyájunkra.”

Cigándról Ricséres és Semjénbe folytatta útját Kossuth Pál országgyűlési képviselő. Kántor Mihály

Sok minden elmúlt, de a Zemplén él és élni fog

Irta: Bencsik Béla ny. főszolgabíró

Rad, 1943 Karácsonyan

„Régi világ”

Sokat halljuk emlegetni a régi jó világot. Pedig a boldogság fogalmát magában hordozó ez a megállapítás lényegében nem is annyira a régi világ jószágában gyökeredzik, mint inkább a régi emberek jószágában, egyszerűségében, igénytelenségében, egymás megbecsülésében és egész életfelfogásában.

Bár igaz, hogy a szociális kérdések jórészt a régi világban megoldotta maga az élet. Mert amikor a nép egy pár csizmájának mindenkori ára pontosan egyezett a buza mindenkori árával, sőt gyakran alatta maradt és ehhez igazodtak a többi közszükségleti cikkek is, ott e téren szociális probléma nem volt. Hogy a szociális kérdést intézményes részében miért nem oldották meg, mikor az anyagi lehetőségek-ből bőven tellett volna, ez egy örökös kérdőjel marad. Ma kell megoldani, mikor nincs miből.

Viszont azonban a régi világban igazán nem volt boldogságnak nevezhető, amikor a jókai „Egy magyar nábobjának” leírását meghazudtoló feneketlen

sárokbán, vagy legfeljebb fédertörő, lélekrázó köveken kellett órákon át megközelíteni a szomszéd falut. Falvakban egyszerű nád és szalmafedeles alacsony, apró ablaku „uri” házakat lehetett látni gerendás mennyezettel, régi elavult vas, vagy dobkályhakkal, a miknek pattogó tüze azonban mégis az igazi családiasság, megelégedés és szeretet melegét árasztotta szét.

Nem akarom ezzel azt mondani hogy ma rosszak az emberek. Isten ments!

Hisz pontosan harminc éve tart a háború, amely ezernyi nyomorúságának bélyegét ráította az emberek felfogására életéről és mindenről.

Majd, ha megszűnik és „béke” lesz, minden helyre jön. De amíg oda értünk!

„Régi Zemplén”

A jubiláló „Zemplén” élete visszanyulik abba a régi jó világba, amiből szerény soraim megírásánál kiindultam. Végigküzdötte a politikai fordulatokban gazdag hosszú évtizedeket, minden időkben összeegyeztetve az országos érdekek és hön szeretett vármegyéje érdekeinek szolgálatát tárgyilagos fegy-

verekkel, a politikai élet vármegyei vonatkozású hullámzásának homlokterében, időszakonként helyi lapok által támadva, de mindig megőrizve a védekezésben is azt az előkelő színvonalat, amely állandó vezérlő irányelve volt.

Félszázadra emlékszem a „Zemplén” életéből. Ujhely és a vármegye életének igen változatos korszaka esik ezekre az évtizedekre. Még *Dókus József* főispánságától és *Matolay Etele* alispánságától kezdve, — végig a legszebb zempléni nevek.

Azután sorban az országos és vármegyei vonatkozású események. A feledhetetlen káprázatos millenáris ünnepség a honfoglaló magyarok korabeli diszruhában felvonuló zempléni bandériummal. Azután a régi világ pompájában és fényében uszó főispáni installációkkal, nemzeti ellenállás korszaka, Rákóczi fejedelem hamvainak hazahozatala, Kossuth szobor felállítása, leleplezése stb. Még *Dókus Gyula* alispán terve volt az új vármegyeháza felépítése. A régi fogház udvarára volt tervbe véve, a jelenlegi lerombolásra ítélt megyeház helyén szabad térrel, a tér közepén Rákóczi fejedelem lovas szobrával. Gyönyörű elgondolás volt, csak az anyagiak hiányoztak, ezenkívül persze kegyetlenül beleavatkozott a dologba az első világháború.

Azután jöttek a szomorú idők. Első világháború, kommunizmus és a szerencsétlen husz éves megcsonkított korszaka a Felvidék felszabadulásáig, amely a husz éven át guzsbaköltött Ujhelyt új életre keltette.

A nehéz idők ismét visszatértek. A „Zemplén” továbbra is él és élni fog, mint az országos és vármegyei érdekek mély hazafiságtól hevített hű tolmácsa.

Üdvözöljük a 75-ik jubiláris újév reggelén!

VILLÁM HIREK

☞ A kéményseprők Ujhelyben így állítottak be buék ra: Bocsánatot kérek, hogy feketén jöttem!

☞ Elmult Vizkereszt is. Sok ajtó szemöldökfájára rajzolták fel a három király monogramját, Gáspár, Menyhért, Boldizsár: GMB. Egyébként az idei Vizkereszt bizakodó hangulatban telt el, hiszen Zemplén vármegyét napsugárás kék ég ragyogta be ezen a napon, márpedig „ha napfényes Vizkereszt és megcsordítja az ereszt, akkor évben jól ereszt a kalász és a gerezd!”

○ Melegen ünnepelte a sárospataki ref. gyülekezet Darányi Lajos lelkipásztort sárospataki lelkipásztori működésének tizedik évfordulójának alkalmából.

✓ A kassai postaigazgatóság új vezetője Margitfalvy Sándor dr. postafőigazgató lett.

+ Csala József okl. jegyző, Sárospatak nagyközség pénztárnoka 61 éves korában elhunyt.

< Hallgató István városi II. o. altiszt és neje sz. Szendrei Mária f. hó 17-én ünneplik 25 éves házassági évfordulójukat az ujhelyi ref. templomban.

△ Gönczy Károly, Kiss Tamás Miklós és Oszip Miklós szerencsi cukorgyári munkásokat a kassai kereskedelmi és iparkamara oklevéllel és pénztájjal tüntette ki hosszú kiváló szolgálatuk alapján.

□ Azt a gazdasági cselédet, aki kötelezettségét megszegi, honvédelmi munka címén rendelik ki gazdasági munkára, — a munkafegyelméről január 5-én megjelent a kormányrendelet értelmében.

× Egy másik rendelet szerint a gazdasági családok kenyérgabona és kukorica járandóságát teljes egészében természetben kell kiadni.

A Zemplén jubilaris postaládája

75 esztendő nagy idő az ember életében, még nagyobb az újságban. Ilyen hosszú ideig általában azok az újságok élnek, amelyek közszükségletet elégítenek ki és hivatásuknak mindig jól megfelelnek. Ennyi ideig az újság nem is élhet másként csak úgy, hogyha friss, ötletes, mozgékony, tárgyilagos és becsületes. Ezekért a kvalitásokért nem öregedett el a „Zemplén” 75 éves születése napján sem és ez segíti az embert ahhoz, hogy 16 évi távozásra ellenére is szoros lelki kapcsolatban állhasson szűkebb pátriájával. Ad multos annos!...

Buday István
miniszteri tanácsos.

A Zemplén hetvenötödik jubileumi évének küszöbén szeretettel üdvözöllek jubilaris lapod élén, mint volt munkatársamat és kollegámat. Több mint 21 évvel ezelőtt szakadtam el Zempléntől, illetve Ujhelytől, a Zempléni Újság akkori szerkesztőségétől. 21 éve élek itt a nemzeti feltámadás városában, ahonnan mindig visszagonolok Zemplénre. Meleg bajtársi kézzel köszöntök és a jubilaris Zemplén-en keresztül üdvözölöm egykori sátoraljaujhelyi barátait.

Iván Mihály
a Szegedi Új Nemzedék
felelős szerkesztője és kiadója.

Zemplén vármegye és a zempléni sajtó, amelynek husz éven át igénytelen munkása voltam, elszakíthatatlanul a szívemhez nőtt. Életem legszebb, de egyben legküzdelmesebb, harcos éveit Zemplénben töltöttem el és ott jegyeztem el magam az újságírással. A „Zemplén” című lap komoly hangja, urinusa, megbízható hírszolgálat és nemcsak újságírói szelleme egyetlen, de igen nagybecsűlő utralóval, amelyet ide magammal hoztam.

Amidőn e ritka szép évforduló alkalmából szívem egész melegevel és szeretettel köszöntöm a „Zemplén”-t, egyben arra kérem a magyarok Istenét, engedje meg e kitűnő sajtó orgánumnak és egyben nekem is, hogy a régi, történelmi Zemplén vármegye szolgáltatásában a 100 éves jubileuma alkalmával a mostani mulasztásomat pótolhassam és nyugodt, boldog békeességben vezércikkben köszönthessem.

Ungvár, 1944. január 6.

Dr. Siska István
a Kárpáti Híradó felelős kiadója
és a sajtóvállalat elnöke.

Halálozás

Gróf Haller György nagybirtokos a romániai Kerelő Szentpáli-ban 83 éves korában elhunyt. Gróf Haller Ferenc bodrogkislaludi földbirtokos, th. bizottsági tag édesatyját gyászolja az elhunytban.

A hagyományos szilveszteri éjszaka Ujhelyben a csendesebb költészek, de ezzel szemben a fokozott fogyasztás jegyében telt el. A gyártelepi Máv-Sac klubhelyiségben, a népszerű Tulipánban az új nagy színháztermet házi ünnepség keretében avatták fel, melyen megjelentek Radnóthy János és Malatinszky János államátornokok, valamint Kató László az osztálymérnökség vezetője is. De nemcsak Dolinay Péter dicsekedhetett telt házzal, hanem a Városi Vigadó, Széchenyi Étterem, Adám, a Club, a Kispipa és a „Zanzibár” is. „Hajnali” egy órákor békebeli hangulatban távoztak a vendégek. Bár olyan lenne az 1944 év, amilyennek az új év első órájában láttuk!

Ambrózy Ágoston levele a 75 éves Zemplén-hez

Nagy megilletődéssel köszöntöm a jubilaris Zemplén-t.

Ez volt az a lap, amely mint kis gimnazistát 1894-ben először tisztelt meg azzal, hogy egy tárcacikkemet, majd ugyanakkoriban a 25 éves jubilaris számban emléksoraimat közölte. A Zemplén tradíciói már akkor lebilincseltek: hiszen első főszerkesztője az a Boruth Elemér volt, akit mint zempléni költőt Szemere Miklóssal egyvonalon emlegetnek és akinek Andor fia, legkedvesebb művészbarátom, mint nemzetközi viszonylatban is igen jelentékeny portréfestő, búszkesége vármegyénknek.

Mikor aztán jobban megnőttem, elváltak az utaink, mert a Zemplén kormánylap, én pedig a koalíciós idők kivételével egész Trianonig ellenzéki voltam.

Csak 1928 körül kapcsolódtam jobban be a Zemplén munkatáborába, amikor már nem is voltam ujhelyi lakos: Széll József akkori főispánnal köz-

zös két szerelmünket, a szülőfelújítás és a muzeum ügyét, e lap hasábjain melengtettem „Pesti levelek” című cikksorozatomban. Azóta is a tokajhegyaljai szőlészeti és a városrendezés témája kapcsol minket össze.

Mélyszéles nagybecsűléssel és bensőséges szeretettel köszöntöm 75 éves fennállásának ünnepén, ezen az országos viszonylatban is ritka jubileumon, a Zemplén-t, ezt a mindig mintaszerű redaktori tapintattal és írói szabatosággal szerkesztett, kitűnő politikai hatálpot, amely széles látókörű helyi beállítottsággal és olvasóival mindig együttérző lelkiismeretes gondossággal tartja számon az országos eseményeket éppen úgy, mint a megye és a város számtalan apró-cseprő bajját, a vármegye történelmi fájdalmaival és felszabaduló örömeit és a város újjáépítésének és szülőgazdálkodásának szakszerű problémáit.

Budapest, 1944. január 1.

Ambrózy Ágoston

Zempléni laptársaink testvéri együttérzése

A Határőr c. sárospataki laptársunk írja:

Ritka jubileumhoz érkezett sátoraljaujhelyi laptársunk, a Zemplén. Január elsején lépett fennállásának hetvenötödik évfolyamába.

Nemcsak a vidéki, hanem az egyetemes magyar hírlapirodalomnak sincs még egy sajtóterméke, amely ilyen gazdag multtal dicsekedhetnék. A Zemplén a németnyelvű Pester Loyd mellett az egész ország legrégebb politikai lapja.

Kartársi szeretettel üdvözöljük laptársunkat és annak dr. Bogyay Kálmán irányításával dolgozó kitűnő szerkesztőségét, s az elkövetkező évtizedekben is a multhoz hasonló sok-sok sikert kívánunk neki.

Marton László tanár, a szerencsi Uj Hegyalja szerkesztője írja:

Ünnepet ül a ragyogó multu vármegyénk orgánuma.

Nagy időt megért — nagy jövő áll előtte! Átfogta történelmünk legújabb korszakát: a kiegyezés utáni évtizedeket a két világháború sorsdöntő eseményeihez kapcsolta, s a zempléni hagyományok vonalán haladva formálta a különböző korszakok, meg-megújuló generációk arcúlatát az örök ma-

gyar gondolat jegyében. Örökdió a nemzet egysége fölött s szétsugározva a magyar igazságba vetett hitet — a jövőt építi.

Az újságírás, mint hivatás, egyike a legszebbeknek, de egyben a legnehezebb. Akinek nem főhivatása, annak is sok gondot, lemondást, asketikus munkát, belső feszültséget s önmérszót jelent. Sőt talán elsősorban annak, — mert hiszen egzisztenciális foglalkozása mellett még a szerkesztéssel járó körültekintő, sokszor zaklatott és háladatlan munkát is vállalnia kell. S még azt sem mondhatja el a vidéki szerkesztő, amit a nyolcvan éves Herczeg Ferenc írt legutóbb egyik levelében: „Sohasem lett volna belőlem költő és közíró, ha huszadik életévem óta nem élek Budapestnek kulturával telített légkörében, kitűnő tanítézetek, gazdag könyvtárak és nagyszerű gyűjtemények közelében...”

A szerkesztéshez nem elegendő a képesség és pillanatnyi felbuzdulás: lelkesedés, meggyőződés és mindenek fölött hit kell hozzá.

Megilletődött lélekkel köszöntöm a 75. évfolyamába lépő „Zemplén”-t s az örömdetes évfordulón a legőszintebb gratulációt küldöm a szerkesztőknek és a lap munkatársainak.

Emlékek a hangulatos Ujhely világából

Írta: Forgács Gyula miskolci lapszerkesztő, a Zemplén volt munkatársa

Kies szülővárosomtól régen elszakadtam, de lelkem mélyén, álmaimban, gyakran hazalátogatok, hogy felmelegítsek egy-egy emléket.

A „Zemplén” 75 esztendő jubileuma alkalmára raj számra töltnék fel bennem az emlékek Ujhely boldog, válaaztós életéből.

Öltünk az ezüsttűkös kávéház ki-mondottan részünkre fenntartott sarokasztalánál: Füttyös, a Nagy Csibuk, Buri, Bligni, Vihar, a Nyársas, Pézus, Zolko és a többiek mind. A társaság becsülettel „dolgozott”, ami azt jelenti, hogy az elfogyasztott bor mennyiséggel egyenes arányban növekedett jókedvünk. Sűrű füst ködölt a teremben és Vihar X-edeszer magyarázta a társaságnak híres szisztémáját, melynek segítségével Monte Carlót akarta „sprengelni”. Füttyös barátunk már unta a „dumát”, felugrott:

— A császári — süvöltött rekedt hangon és a káffa tulsó feléből a cigányok kórusban visszahangozták:

— A császári!...

Ekkor már Rudi az asztal mellett állott szélesen vigyorogva, sápadt képe ezer ráncba szaladt. Valaki feladta neki a kényes kérdést: Hát a keszeg mit eszik: ... Szolgálatkészen felelt rá a szárazfán. Utána Nyársforgató az elkop-hatallan Petőfi nótába vágott:

— Csöndes éj van, nyugalomnak éjje,
— A magas menny, holdas, csillagos...

A tények ugyan mást mondtak, mert a szél ellenállhatatlanul dühöngött a farsangvégi éjszakában.

Egyik nóta követte a másikat, s Gazei-közkedvelt pincérünk szorgalmasan bontogatta az újabb butélikákat, Rudi hegedűjéből lehelletszerű finom hangokat csalt elő s a sötét legények csak annyi pihenőt engedtek maguknak, míg gyantáztak. Vonót és géget.

Az óra a kassza fölött nyargalni látzott... Alatta purzicsán hajú Macza „fidizett” Burival. Buri félreérthetetlen érdeklődést tanúsított a nő iránt.

Füttyös elvből ellensége volt minden ellágyuló érzelemnek, barátságosan

ültötte hát oldalba szomszédját, a szőke művészt:

— Jenő, figyeled?

Jenő ráhagyta: Tisztára horog! Pézus rákontrázott — Répa!... Végül Nagy Csibuk részvételtjes hangon mondta:

— Ugy bámul a nőbe, mint lu a dohányba!

A tulmántoros társaság lassan elszédelt, hullott a férgese, egyedül maradtunk Füttyössel, s mikor a zenekar is csomagolni kezdte a szerszámokat, Füttyös ellenmondást nem tőró hangon kijelentette, hogy most indulunk Sulyomra!...

Sulyomra kisvonat vitt és egyik közös földbirtokos barátunk gazdálkodott a vidéken.

Mikor feleszméltem a tágas almaszagu szobában, terített asztalnál ültem és finom tyukleves párolgott előttem. Füttyöt sehol sem láttam... A házigazda finoman mosolygott, belém diktált egy pohárka „snábeszi”, aztán jóakarattal felvilágosított, hogy Füttyös önállóította magát, valahol köszál a faluban... Kétszer is küldött értem, de ő (a házigazda), nem engedett felköltöni s azt üzente: elmentem, nem tudja — hová?

Ebéd után aztán önként ajánlkozott, hogy a szőkevényt kinyomozzuk. A templomtól felé siettünk, ahonnan dobolás halatszolt. Ünnep lévén a kíváncsi falusi nép egymás hegyén-hátán dugta fejét előre, s ahogy a hites ember elkezdte mondókáját, szinte elállt a lélekzet bennem:

— Adatik tudtára — hirdette — mindenkinek, hogy elvesztettem kesefejtő barátomat, kivel reggel érkeztem Ujhelyből. A Hangya borozóban várom!

A Hangyát nem volt nehéz megtalálni, már messziről lármázott belőle a muzsika. Három füstös huzta nagy lelkedéssel és Füttyös „csimbunkóit” járt. Az asztalon üveg és egy nagy tálrántotta maradvány díszelgett...

Mikor észrevettem bennünket Füttyös, a szü „csatakiáltást” hallatta. A banda „tust” huzott, legkedvesebb barátainak nevezett, leltetett bennünket és meghatódottságtól remegő hangon biztosított: hogy minket is elvisz Braziliába kávéültvényeseknek. Rámutatott a heverő legényekre:

— Ezeket már szerződöttem, de látjátok gyenge mukik, nem bírják a nehéz munkát...

... Életünk zordon időszakában, mikor néha már úgy látszik, hogy minden összeomlik körülöttünk, jól esik megmelegedni a letűnt emlékek hunyorgó parázsánál.

Zemplénmegyében is nagy kedvvel vásárolják a buzakövényt

Erre sem volt példa mióta a világ áll: részvényt vásárol a falu nép:

A buza az a varázsszó, amely a falusi társadalmat is az új értékpapir mellé állította. A magyar buzát ismeri a magyar ember, ha tehát buzakövényt vásárol, akkor érti, tudja, hogy olyan értékkáló papirba fekteti felesleges tőkéjét, amelynek jövője fölő biztosnak érzí magát.

A buzakövény egy mázsa buzát 40 pengős alapon számít és ez a negyven pengőt ér majd a buzakövény tulajdonosának a kezében, mert ezt a névértéket a magyar állam biztosítja függetlenül attól, hogy a jövőben miként hullámszik majd a buza ára. És az évi 3 százalékos kamat is mindenkor a 40 pengős névérték után jut majd a kövény birtokosainak a zsebébe.

Tekintve, hogy ez az új értékpapir a tőzsdén is jegyzésre kerül, akárki megszorult időközben: bármikor eladhatja buzakövényeit.

MI ÚJSÁG?

Az elsőfőtítés kezdete: Irkóhá-
zak 8 óra, járművek 9 óra. Vége:
hajnali 4 óra.

— **Uj Nemzetvédelmi I. o. esz-
tensek.** Magyarország Főmeltósága Kor-
mányzója dr. Nagy Árpád miskolci, volt
sátoraljaujhelyi lakos kir. tanügyi taná-
csos, Soltész I. Ödön sátoraljaujhelyi
levele vezető főoktatót és Pecsénye
Béla ujhelyi kereskedőt a Nemzetvédelmi
Kereszttel tüntette ki.

— **Előléptetések a Forgalmi
Adóhivatalnál.** A pénzügyminiszter
a sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigaz-
gatósághoz tartozó forgalmi adóhivatal-
nál Szabó Zoltán forg. adóhiv. I. o.
tisztelet, főtiszt, Vécsei Antal, Bócz László,
Gáll Dezső forg. adóhiv. II. o. tiszte-
let, I. o. tisztelet, Csaba Miklós,
Császny Ferenc, Gáll Béla, Gila Ferenc,
Hádszaga Gyula, Jung Lajos, Kenyeres
István, Mijó László, Novák Ernő, Sajó-
szegi Miklós, Sebes József, Szőnyi Ti-
vadar, Szedlák Dezső, Szerviczky László,
Zalavári Ernő gyakornokokat II. o.
tiszteletké léptette elő, továbbá Demján
István és Sprencz János id. díjnokokat
gyakornokokká nevezte ki.

— **Halálozás.** Özv. leveldi Kozma
Ferencné, Néhai Kozma Ferenc tábor-
noknak, a Bárd Miklós néven ismert
országos híró költőnek özvegye Buda-
pesten lábtörés következtében 87 éves
korában elhunyt. Leveldi Kozma György
dr. vármegyénk volt főispánja édesany-
ját gyászolja az elhunyt nagyszonyban,
aki Zsóka néven él tovább szeretett férje
költeményeiben.

— **Névváltoztatás.** Zellhofer Já-
nos sátoraljaujhelyi piarista házfőnök, a
gimnázium igazgatója családi nevét bel-
ügyminiszteri engedéllyel „Zsejkey”
névre változtatta.

— **Eljegyzés.** Özv. gróf Mailáth
Józsefné és néhai férje dr. gróf Mailáth
József leányát, Marliet eljegyezte Szil-
veszter estjén Monyhataján vitéz ne-
mes Solyomossy Márton huszárfőhadnagy.

— **A vármegyei kisgyűlést és
a Kb. ülését** január 10-én tartják meg.

— **Eljegyzés.** Tiszay Erzsébet (Sze-
rencs) és Szerencsi József Máv. tisz-
(Sátoraljaujhely) jegyesek.

— **Tűzharcosok karácsonyi
akciója.** Vitéz dr. Fáy István főispán
250 P-t, Dr. gróf Károlyi István 50 q.
fát, a Magyar Nemzeti Bank 50 P-t,
OTI 47 P-t, Belvárosi Takarékpénztár
30 P-t, Magyar Általános Hitelbank 20
P-t adományozott, melyért ezuton halás
köszönetet mond az elnökség.

— **Halálozás.** Dr. Révész Bódog
volt ujhelyi ügyvéd székesfehérvári felső
kereskedelmi iskolai ny. tanár 63 éves
korában Budapesten meghalt.

Vennék, bérelnék

legelőjogot, vagy 1 holdas földet
Sátoraljaujhely határában, esetleg
lucernáért vagy répáért is.
Cím a kiadóhivatalban.

— **Elveszett.** Bíró Ida sátoraljauj-
helyi (Andrássy u. 41. sz.) lakos nevére
a sátoraljaujhelyi közellátási hivatal cí-
pőosztály által 1943. évi december ha-
vában 1 pár új női csizmára kiállított
utalványt elvesztett. Kéri a megtalálót,
hogy az utalványt kiadóhivatalunkba
szíveskedjék beadni.

— **A bodrogzserdahelyi posta-
rablók után** a nyomozás új nyomó-
kon folyik tovább.

— **Borzalmas szerencsétlen-
ség történt** még december 20-án Zsóka
állomáson. H. L. miskolci gazdasági
felügyelő Tiszalucra utazott a délelőtti
budapesti gyorsal. Megkérte a mozd-
onyvezetőt, hogy Zsócan lassítson,
mert le akar ugrani a vonatról, hogy
egy Tiszaluc felé továbbmenő tehervo-
natra szálljon át. A mozdonyvezető las-
sított is, de H. L. a legráskor mégis
a gyorsvonat alá került, mely halálra
gázolta.

Zempléni pénzügyi kinevezések

A pénzügyminiszter az ujhelyi pénz-
igazgatóság kerületében pénzügyi taná-
csosokká nevezte ki Munkácsy László
és dr. Pritz János pénzügyi titkárokat.
Pénzügyi titkári címet és jellegét nyert
Holczér Vilmos pü. s. titkár, földadó
nyilvántartási biztos. Segédtitkár lett dr.
Dósa Emánuel fogalmazó.

Állampénztári főtanácsossá nevezte
ki a miniszter dr. Ethey László m. kir.
adóhivatali főnököket, állampénztár taná-
csossá Kormány László tokaji adóhiva-
tali vezetőt, állampénztári tanácsosi cí-
met és jellegét nyert Beke Béla főtiszt.
Állampénztári főtisztek lettek: Ligeti

Béla szerencsi és Vitányi Béla király-
helmeci I. o. tisztek. Állampénztári I. o.
tiszte lett elő: Nagy Ferenc to-
kaji II. o. tisz.

Pénzügyi II. felügyelő lett: Becs
József szerencsi főbiztos, cukorgyári fő-
ellenőr Tóth Zoltán szerencsi ellenőr.

Irodaségétisztekké léptek elő: Jur-
csik Veronika és Zavilla Valéria gya-
kornokok. Kezelési gyakornok lett:
Szentmihályi Andor királyhelmeci ke-
zelő.

I. o. altiszt lett: Jánosi József tokaji,
Királyhegyi József sárospataki és Barna
Béla sátoraljaujhelyi II. o. altiszt.

Borzalmas baleset a Mussolini-téren

Egy ismeretlen halott és három súlyos sebesült

Ma szombaton délelőtt 11 óra tájban
egy hatalmas teherautó robotott Kassa
felől a Kazinczy utcán, majd be akart
fordulni a Rákóczi utcába. A teherautó
ebben a pillanatban egy kerékpárral
találta magát szemben, melyet ki akart
kerülni, azonban a nagy teherautó a
síkos uttesten megcsuszolt és oldalával
11-es erővel nekiforolt a járdának a
Magyar Általános Hitelbank kirakatához.
A járdra a teherautó sebességét lényeg-
esen lecsökkentette ugyan, de így is
elsodort a járdára felutott teherautó öt
gyanuitlan járókelőt, akiket eldűlt.
A következő pillanatban vérző sebesül-
tek jajgatása töltötte be az utcát és
óriási néptömeg csődült össze, mely
megnehezítette a mentési munkálatot és
a sebesültek személyazonosságának meg-
állapítását is. Dr. Párkányi István fo-
galmazó vezetésével a rendőri bizottság
lapunk zártakor még a Hitelbankban
dolgozik, hogy a tényállást és a sebe-

sültek neveit megállapítsa, ami nehéz
feladat.

Eddig mindössze azt lehetett megál-
lapítani kétségtelenül, hogy egy ismer-
etlen zsidó kinézésű idősebb ember
koponyaalapi törést szenvedett és a kör-
házba szállítás közben meghalt. Senki
sem ismerte fel eddig, irások nem vol-
tak nála. Főző Etelka 17 éves leány
Állkapocs, borda és belsőéreléssel
fekszik az Erzsébet kórházban. Silber-
mann Géza Sennyey-utca 10. sz. alatti
lakos, 65 éves ujhelyi kereskedő fejsé-
rüléseket és súlyos zúzódásokat szen-
vedett. Lakására szállították. Markovics
Sámuel 65 éves cipőkereskedő a zsidó
kórházban fekszik lábfejcámodással és
egyéb súlyos belső sérülésekkel. Egy
8 éves kislány arcán sérült meg, keze-
lés után hazaengedték. Friedmann
nyersbőrkereskedő a hírekkel szemben
nem sérült meg. A vizsgálat még folyik.

Vonatkorlátozás a Kisvasutnál

A nyiregyházi vidéki Kisvasutak
és Bodrogközi Gazdasági Vasut
üzemvezetősége értesíti az utazó-
közönséget, hogy január 10-től
kezdődőleg a tüzelőanyag takaré-
koskodása céljából további intéz-
kedésig az alábbi vonatforgalmi
korlátozásokat lépteti életbe.

Elmarad a 102. sz. gyorsin-
autóbuszvonat Herminatanya—Sá-
toraljaujhely között, tehát a Nyir-
egyháza Bessenyei térről 10.42
órákor induló gyorsinautóbusz-
nak Sátoraljaujhely felé nem lesz
csatlakozása. A 103. sz. gyorsin-
autóbusz Sátoraljaujhely—Nyiregy-
háza között elmarad, mely Sátor-
aljaujhelyből 14.00 órákor indul
és Nyiregyháza Bessenyei tére 16

órákor érkezett. Elmarad továbbá
a Nyiregyháza—Dombrád között
közlekedő 204. és 201. sz. gyors-
sinautóbuszvonat, az előbbi indul
Nyiregyházáról 21 órákor az utóbbi
pedig érkezett Nyiregyháza Bes-
senyey tere 9 órákor.

Elmarad végül a 113. sz. vonat
Sárospatak—Herminatanya között,
honnan 10.44 órákor indul és
Herminatanyára 12 órákor érkezik.
Igy a Herminatanyáról induló 113.
sz. vonatnak Sárospatak felől csat-
lakozása nem lesz.

Az Elágazásról 15 órákor induló
és Nyiregyháza Bessenyei tere 17
órákor érkező 115. sz. vonat ve-
gyesvonatként fog közlekedni.

— **Panasz a mozi körül.** Dél-
előtt elmentem a moziépületbe, szom-
bat délutánra szóló előzetes jegyváltásra.
Meglepetésemre már ekkor, fél 10 óra
előtt 10 perccel, mintegy negyven főnyi
közönség, jobbra nők, topogott a fa-
gyos járdán, várva a pillanatot, mikor
az előcsarnok kapuja megnyílik. E vi-
lágtörténelmi aktus azonban nem fél tíz
órákor következett el, mintahogy a
pléhtáblás felírás fél tíz órára jelzi a
pénztárnyitást, hanem csak 10 óra után
5 perccel. Hát ilyenemnek a jövőben
nem szabad előfordulnia. Vagy nyissák
ki kellő időben a jól fűtött előcsarno-
kot. — Sz. Ö. —

— **Vöröskereszt Fiókegyezteté-
lezárolás.** A december hó 17-én
megtartott jótékony célú mozielőadás
tiszta jövedelme 806 pengő lett ki.
Befolytak a következő adományok: A
máv fűtőházi alkalmazottak december
havi gyűjtése 59 pengő, Kenyeres Ist-
ván 50 pengő, a sátoraljaujhelyi Ipar-
testületi kör 50 pengő, gróf Károlyi
István 100 pengő, dr. Nagy Árpád or-
vos névnap megváltás 100 pengő és
végül a nagytoronyai köszönbánya ado-
mánya 100 pengő. A fiókegyeztetés
ezuton mond halás köszönetet a nemes
adakozóknak kegyes adományaikért.

— **Díjazabási korlátozás gyors-
sinbuszokon.** A kisvasutak üzeme-
zetősége értesíti az utazó közönséget,
hogy a nagymérvű utastorlódásra való
tekintettel átmenetileg 1944 január 1-től
kezdődőleg további intézkedésig a
gyorsinbuszokon az alábbi korlátozá-
sokat léptetik életbe: a) az 1—15 km.
távolságra szóló bérletjegyek a gyors-
ráfizetés mellett sem érvényesek. b) Az
1—30 km. és ennél hosszabb távol-
ságra szóló bérletjegyek csak a havi
igazolójeggy megváltása mellett érvénye-
sek gyorsinautóbuszra. Menetenkénti
ráfizetés mellett semmilyen bérletjeggyel
nem lehet gyorsinautóbuszon utazni.

— **A sertéspestis elleni védő-
oltást** hivatalosan is kötelezővé tette
a földművelésügyi miniszter Zemplén
vármegyében. A kötelező védőoltásnál
felhasználandó oltó anyagnak 75 száza-
lékát ingyen bocsátják a törvényható-
ságok rendelkezésére. Ezenkívül az arra
részuruló és csak néhány sertést tartó
kisbirtokosok teljesen ingyenes oltó-
anyagot is kapnak.

A Zemplén ujevi gyászrovata

Az 1943—44 es évfordulón sokan köl-
töztek el városunkból az örök Ujhelybe.

Csicseri Orosz Mihály tekintélyes és
nagyrebecsült ujhelyi szőlőbirtokos pol-
gártársunk december hó 30-án 76 éves
korában tért meg őseihez. Ujev napján
volt a temetése igen nagy részvét mellett.

Egy József ny. máv főtisztviselő, a
régii dicsőséges gyártelepi „Sose” egyik
kimagasló lelkes vezető személyisége,
Egy „Féri”-nek, a SAC nagyhírű ki-
tűnő játékosának és jelenleg az érsek-
ujvári máv főműhely vezetőjének édes-
atyja 77 éves korában Szilveszter nap-
ján hunyt el. A régi Ujhely egyik leg-
lelkesebb öreg fiát szintén Ujev napján
kísértük el örök pihenőhelyére.

Nagy gyász sujította Gyöngyössy Gás-
pár sátoraljaujhelyi igazgató-tanítót, a
Magyar Élet Pártja városi elnökét. Sze-
retett felesége kálnoki Gyöngyössy Gás-
párné szül. székelykeresztúri Nagy V.
Berta 61 éves korában hosszú szenvedés
után elhunyt. Ma, szombaton dél-
után 3 órákor temetik a Kazinczy-utcai
gyászházból.

Özv. id. Vitkay Bertalané, Vitkay
Bertalan bodrogalmi ref. lelképásztor
édesanyja 86 éves korában elhunyt. Ma
szombaton temették el Bodrogalmon.

A kis Csaplaky Pista 15 éves korá-
ban évekig tartott és mártír lélekkel vi-
selt kínos szenvedés után Ujev napján
foglalta el helyét az angyalok sorában,
itt hagyva fájdalmában édesanyját, özv.
dr. Csaplaky Lipótnét.

Horváth Jolán 18 éves és Szabó
Aranka 20 éves ujhelyi fiatal leányok
is az évfordulón mondtak utolsó búcsút
városunknak hosszabb betegség után.
Életek jönnek és mennek, de kell
lenni a túlvilágon egy örök Ujhelynek,
ahol összetalálkozunk valamennyien,
megtisztulva a földi kicsinyességektől.

— **Leventék karácsonyi ün-
nepélyén** a harctéren küzdők hozzá-
tartozói ajándékot kaptak, melyre na-
gyobb összeget adtak: Nemzeti Bank
50 P, Nemzeti Hitelintézet, Magyar Ál-
talanos Hitelbank 40 P, Polgári Édes-
ipar 5 kg. szaloncukor, Belvárosi Tak-
arékpénztár 30 P, Szabó Pál 15 P,
vitéz Székely Sándor és Leskó János
10 P-t, ezeken kívül még számos ki-
sebb adomány érkezett a kereskedőktől,
kiknek ezuton mond halás köszönetet
a vezetőség.

— **A „Gondviselés” harminc
éves jubileuma.** Harminc évvel eze-
előtt, a régi jó békevilág utolsó hónap-
jaiban, 1914 január hó 1-én alapította
meg Gyüre István „Gondviselés” néven
első keresztény temetkezési vállalatát a
Kazinczy-utcán. Gyüre István rendki-
vül előzékeny, tapintatos és együttlérző
magatartásával sok ezer zempléni csalá-
d fájdalmát enyhítette ezen harminc
év alatt, mert mindig tudatában volt
annak, hogy a temetkezési vállalkozás
nem egyszerű foglalkozás, hanem ma-
gasabb emberi hivatás.

— **Felrobbant a petróleum.**
Tóth Béláné Jelics Erzsébet Székesfe-
hérváron az égő lámpába petróleumot
akart önteni. A petroleum felrobbant
és Tóth Béláné, valamint egy vendég
házaspár borzalmas égési sebeikbe a
helyszínen kiszenvettek. A hármás tra-
gédia egyik áldozatát, Tóth Bélánét
hazahozták Sárospatakra és itt temették
el nagy részvét mellett.

— **Elfogták az ujhelyi be-
törő bandát.** Az ujhelyi rendőrka-
pitányság hosszabb nyomozás után
kézre kerítette az ujhelyi borházakban
és a Sándor Béla vállalati igazgatónál
történt betörések tetteseit, akik ujhelyi
„munkásságuk” mellett a budai villák
kifosztásában is részt vettek. Bűnlajtsro-
muk összeállítása még folyik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Jubileumi munkatársainktól felelős
szerkesztőnk reszkető alázattal kér bo-
csánatot azokért, a bestiális és szadista
csönkítasokért melyeket a kéziratokon
elkövetett. Lgyetlen melegsége: máskép
nem fértünk volna 8 oldalon sem. Tul-
nagy volt a szeretet. — Hála Istennek!

Török Zoltán Sándor tart. hdp.
örmeester, a felvidéki, erdélyi és délvi-
déki emlékérmek tulajdonosa. Tudomás-
ul vettük a kegyelmi kérvény benyújtását

Szellemidézés a régi szerkesztőségben

A Zemplén régi évfolyamainak kötetei hevernek szanaszét a szerkesztőségben. Kint 1944-et írunk a naptárok, de itt bent most 1870-ben vagyunk. Dr. Bogyay Kálmán jelenlegi felelős szerkesztő vezeti a szellemidézést és szemben vele a 81 éves Schmidt Lajos bácsi ül, a Zemplén legrégebb élő munkatársa. És... dalol a mult.

ELSŐ RÉSZ

Hogy született meg a Zemplén? — Séta a hetvenes években az ujhelyi Fő utcán — Boruth Elemér korszaka 1870—1886

1862. előtt Zemplénvármegyében nem ismerték a helyi sajtó fogalmát. Az első lelkes utörök 1862-ben alapították meg a Zempléni Híradót Ujhelyben, mely azonban nem volt sokáig életképes.

Az első igazi és életképes zempléni újságot a tályai származású Boruth Elemér (Steiger Alajos) szervezte meg 1869. decemberében és a Zemplén legelső száma 1870. január hó 4-én jelent meg, mégpedig ugyanazon a helyen, ahol jelenleg a vármegyházról régi helyére visszaköltözött Zemplén nyomda ma is működik, a Szechenyi-tér 9. számú félig emeletes házban, melynek tulajdonosa Evva András nyug. ujhelyi törvényszéki elnök volt akkoriban, Evva Pál jelenlegi közközhízi főosztályos nagyatya.

Boruth Elemér a kiváló Evva Ottíliát vette el feleségül és részben ezen családi kötelék volt az oka annak, hogy a régi Evva ház adott legelső hajlékot a Zemplén szerkesztőségének és nyomdájának. Boruth Elemérnek kezdettől fogva lelke volt a szerkesztőségi adminisztrációnak, mert zseniális férje a technikai részt nem tartotta eléggé költői teendőnek.

Akkoriban még változatos képet mutatott a Fő-utca, amikor a legelső szerkesztők a macskaköves utcára léptek. Szemben a szerkesztőséggel már meg voltak a katolikus templom oldalában nemrégiben lebontott díszes bódék és a jelenlegi Hősök Emlékfalá tájéka volt a nevezetes Cserekes korcsma, ahol nagyszabású verekedések zajlottak le, úgyhogy a szerkesztőség a „legérdekesebb” napi híreit a közvetlen szomszédságból meríthette.

Akkoriban építették a Fő utca legtöbb mai emeletes épületét, mert hiszen 1866-ban az egész ujhelyi fő utca a katolikus templommal együtt borzalmas tűzvész áldozata lett. Leégtek az összes földszinti házak, úgyhogy a tűzvész is egy kissé oka volt, hogy Ujhely modernizálódni kezdett.

Báró Waldbott Frigyesnek, a mai Zemplén rt. legrégebb igazgatósági tagjának kastélya előtt akkoriban mutatványos tér volt, ahol a nép gyermekei tologtak a panoráma és ringlispil körül és ahonnan lacikonyhák innycsiklandó szagát hozta a szél.

A vármegyháza előtt is megvolt még akkor a megyei közke, melynek artiztikus meztelen női szoboralakja jelenleg a Diana-fürdő előtt áll.

Itt közbevetőleg megjegyezzük, hogy jó néhány évvel ezelőtt ezt a női szobrot eltávolították a Diana-kertből, mert az ifjuság erkölceit „veszélyeztette”. Szegény erkölcsi Hová süllyedtél? 1870-ben még a Fő utca közepén sem voltál veszélyben, amikor a jó békevilág volt. És miért? Mert akkor még természetesen és nyíltak voltak az emberek, nem farizeus áltszenek, mint ma, de — fuj — hagyjuk a jelent!

Ennél a kútnál tárgyalták meg a pletykákat a város háztartási alkalmazottai.

Ez volt az egyetlen közke Ujhelyben és ezért itt volt a legelső sorbanállás Ujhelyben, mely sokszor verekedéssé fajult, melynek a városi pandurok és alabárdos bakterek vetettek véget, leggyakrabban azon fehérrépnék adva igazat, ak. megdobogtatta szívüket.

Az inzurgens szobrot akkor még Státua-nak hívták és ez a hely arról volt nevezetes, hogy a megyei hajduk ünnepélyes alkalomkor itt durrogatták a mozsarakat, úgyhogy beleszerkettek a Fő-utca összes ablakai. Ünnepélyes kivilágítások idején a Státua-n is lámpionok égtek.

De térjünk vissza a saját ügyünkhöz. Az 1869-ben megszűnt Híradó munkatársai mind átléptek a Zemplén-

hez és így a Zemplén tulajdonképpen 8 évvel idősebb volna. Mi azonban elődeink nyomdokain járunk, akik mindig Boruth Elemér alapítását fogadták el születési időnknek.

A Zemplén tehát 1870. január 4-én jelent meg először a következő felirással: Közölny a társasélet, közgazdasátsz és irodalom köréből. Megjelent minden csütörtökön és előfizetése egy negyed-

évre 1 forint 50 krajcár volt. A hírek rovatát akkor még Tárogotónak hívták szerkesztőségi elődeink. Külön rovata volt az ujhelyi terményfőzsdének.

A Zemplén legelső munkatársai kimagasló egyéniségek voltak. Dicső névsorukból kiemelkedtek a következők: Bajusz József a híres válóperes ügyvéd és költő, néhai Bajusz József árvaszéki elnök édesatyja, Fejes István, az Ujhelyben székelő költő ref. püspök, Karsa Ferenc 48-as főhadnagy árvaszéki elnök, Matolay Etele későbbi alispán (a hetvenes évek elején az ujhelyi választó-

kerületben mint a helyi „baloldali” párt jelöltje, megbuktatta Lónyay Menyhért miniszterelnököt. Hejji, (akkor még kuruc világ volt erre...), Payzosz Andor árvaszéki ünök, Horváth József vármegyei főjegyző és sokan mások. Akkor még több költészet volt a megyeházán! Ugy bizony!

Zemplén vármegye törvényhatósági bizottsága a Zemplén erkölcsi támogatására hívta fel a szolgabírókat, de nem sok eredménnyel, mert az előfizetők helyett csak — utófizetők voltak.

(Folytatjuk)

Tizenöt évi fegyházra ítélték a bélyi anyagyilkos gazdát

Részletesen megemlékeztünk annak idején arról a megdöbbentő kegyelenségről, amellyel M. Kocska János 29 éves bélyi gazda megölte az édesanyját, az 53 éves öz. M. Kocska Jánosnét. Az idős asszony már hosszabb idő óta rossz viszonyban élt a fiával és ki is akarta lakoltatni a házából. Emiatt támadt közöttük a veszekedés és ennek

hevében a fiatal gazda édesanyja fejét többször odaütötte az utca kövezetéhez, amitől az idős asszony koponyaalapi törést és agyarázkódást szenvedett és még aznap meghalt.

A korábban tartott első főtárgyaláson olyan tanuvallomások hangzottak el, hogy M. Kocska János előre megfontolt szándékkal ölte volna meg az édes-

anyját, a pénteki folytatólagos főtárgyaláson azonban a bíróság ennek valódságát nem állapította meg. Hasonlóképpen nem állapította meg a védelem által kért azon minősítést sem, hogy halált okozó súlyos testi sértésben mondja ki bűnösnek a vádlottat.

A déli órákban hirdette ki ítéletét a törvényszék dr. Tóth László tanácsa, amely szerint felmenő ágbeli rokonon elkövetett szándékos emberölés büntetésében mondották ki bűnösnek M. Kocska Jánost és ezért tizenötévi fegyházra ítélték. Az ítéletben a vádott megnyugodott, a védő és a kir. ügyész azonban fellebbezést jelentett be.

ÜZEN A FRONT

Solymossi László szakaszvezető a Z. 364. tábori postaszámra boldog újévet kíván a Zemplén hasábjain keresztül a Zemplén összes munkatársainak és olvasóinak, ugyiszintén kedves családjának és szüleinek. Z. 364.

Boross Gábor őrmester a K. 787. és Dvorák László c. őrmester az F. 334. tábori postaszámra küldenek sok újévi jókívánságot.

Régi Ujhely

Bizony nem volt ez mindig így. Abban az időben, melyben az alábbiak történtek, ismeretlen volt még a légvédelmi ernyő s az emberek lelkében sem vert tanyát a légvédelmi sötétség.

Ezeknek a napfényes időknek egyik májusi éjszakáján nem egy kislány hallgatta dobogó szívet a májusi zene szerelmes akkordjait a Klastromnak nevezett utca környékén is. A vidám fiatal emberek aztán lerakták a zeneszerszámokat a járda szélére és szórakoztatóbb mulatságba kezdtek.

Csillagfényes, meleg éjszaka volt, sok helyen nyitott ablakoknál aludtak. Az ablakokból természetesen senki sem vette be a virágjait, azoknak is kell a friss levegő. Így indultak el utjukra a nyitvahagyott ablakok virágcserepei. Ahol nem volt virág, oda három cserép is került, ahol tele volt az ablakpárkány, egy sem maradt. A vidám ifjuság pedig, jól végezvén dolgát pihenőre tért, hogy reggel aztán nagy lelki gyönyörűséggel élvezze a hangyabollyá vált utcácska szörnyű riadalmát.

A megajándékozott polgárok el nem tudták képzelni, ki örvendeztette meg őket, de a károsultak is csodálkoztak, hogy kerültek virágjaik az ötdik szomszéd ablakába. Még a fejüket is megcsóválták, ki hitte volna, hogy a tisztességben megöszdült szomszéd virágot lopjon? Azóta sem élt meg borzalmasabb reggelt a Klastrom környéke. Az őregek ma is emlékeznek ezekre az időkre. S a deresedő bácsik elmesélik a fiataloknak, hogy voltak régen ilyen szívféjdítőan romantikus májusi éjszakák is.

Faragó Ferenc

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem, illetve édes apánk elhunytával igaz részvétükkel fájdalunkat enyhíteni és a temetésen részt venni szivesek voltak, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Egri Józsefné és gyermekei.

10.382/1943. sz. Sátoraljaujhely megyei város polgármesterétől

Pályázati hirdetmény.

Sátoraljaujhely megyei városnál megüresedett egy irnoki, egy díjnoki, egy I. osztályu altiszti és egy kisegítő szolgál állásra pályázatot hirdetek.

A meghirdetett állásra a mindenkori jogszabályokban megállapított fizetés és lakáspénz jár.

A díjnoki állás betöltésénél az 1931. évi III. tc. alapján B) igazolvánnyal rendelkező, az I. osztályu altiszti és a kisegítő szolgál állás betöltésénél az 1931. évi III. tc. alapján A) igazolvánnyal rendelkező egyének és az 1938. évi IV. tc. 3. §-ának rendelkezéséhez képest a hadirokkantak, vitézek és tűzharcosok, feltéve, hogy 45-ik életévüket nem töltötték még be, minden más pályázóval szemben elsőbbségi igényvel bírnak. Az állás betöltésénél csak oly pályázók kérelme vehető figyelembe, akik az 1883. évi I. tc. 1. §-ba előirt kellekekkel rendelkeznek az 1939. évi IV. tc. 1. és 5. §-ai hatálya alatt nem állanak és az irnoki és a díjnoki állásra pályázók igazolják a középiskola négy osztályának sikeres elvégzését. A díjnoki állásra pályázók kötelesek a gyorsírásban és gépirásban való jártasságukat is igazolni.

A pályázók sajátkezüleg irt kérvényüket pontos lakcímük feltüntetésével 1944. évi január hó 31-én déli 12 óráig Sátoraljaujhely megyei város polgármesteri hivatalába nyújtsák be.

A pályázati kérvényhez eredetben vagy hiteles másolatban általában véve a következő okmányokat kell csatolni:

1. Magyar állampolgárságot igazoló hatósági bizonyítványt, vagy ezt pótló trianoni záradékkal ellátott illetőségi bizonyítványt.

2. Ujkeletű hatósági erkölcsi bizonyítványt, amely a családi állapot, politikai megbízhatóságot és nemzethűséget igazolja.

3. Szellemi és testi épséget igazoló ujkeletű hatósági orvosi bizonyítványt.

4. Születési anyakönyvi kivonatot, nősöknél házassági anyakönyvi kivonatot is.

5. Iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt.

6. Azok, akik 1931. évi III. tc. alapján igazolvánnyal bírnak

a) A) vagy B) mintájú igazolványt,

b) Vitézi Rend tagjainak a Vitézi Rend főszéktartósága által kiállított igazolványt,

c) az 1914—1918. évi vagy a jelenlegi világháboruban arvonalbeli szolgálatot teljesített egyéneknél a Károly csapatkereszt vagy Tűzkereszt viselésének jogosultságát tanúsító igazolványt,

d) a világháboru, vagy a jelenlegi háboruban teljesített arvonalbeli szolgálatból kifolyólag rokkanttá vált egyéneknél hadigondozási igazolványt.

7. A 7720/1939. M. E. számú rendelet 1. és 3. §-ban foglalt rendelkezés szerinti igazolását annak, hogy a pályázó az 1939. évi IV. tc. 1. és 5. §-ban meghatározott korlátozás alá nem esik.

Az igazolványosok valamint az 1938. évi IV. tc. alapján elsőbbségi igényvel bírók folyamodványai illetékmentesek.

Sátoraljaujhely megyei város szolgálatában állók pályázati kérvényükhöz csak a törzskönyvi lap másolatát kötelesek csatolni.

A pályázati feltételeknek meg nem felelő, kellőképen fel nem szerelt vagy elkésett pályázatok nem vétetnek figyelembe.

Sátoraljaujhely, 1943. évi december hó 24.

Dr. Váro Indár s. k. polgármester.

A Zemplén titkai — 32 év távlatában

Szerkesztőségi riport 1911-ből

Irtá: Polányi Lajos a Zemplén volt munkatársa

Debrecen, 1944. január 2.

Szombaton délelőtt van. A „Zemplén” kis szerkesztőségi szobájában egy nyurga ifjú javítgatja nagy buzgalommal a korrektrurákat, amelyekben minden vigyázat mellett is olvashatatlanná folynak széjjel a tollvonások és ujnyi vastagra dagadnak a tintaceruzával irt javítások.

A vezércikk már elkészült, dr. Adiridnyi Béla irta, a felelős szerkesztő. A vezércikk meglehetősen éles hangon válaszol a „Felsőmagyarországi Hirlap” egyik támadó közleményére. — No, fog-nak prűszkölöni Buza Barnák, véli az ifjú, aki ezidőszent h. szerkesztő, helmunkatárs, riportter, korrektor és minden a lapnál, amióta Roboz Hugó elment Amerikába. Sorra kerül azután a „Zemplén eredeti tárcája”, ezt dr. Ambrózy Ágoston irta, nagyon kedves kis elbeszélés. Következik a városi közgyűlés leírása, egy riport a Némahegyi gyilkosságról, szikrázó elmésségű karcolat a politikai állapotokról dr. Szirmay István tollából, Majthényi Géza piarista atya beszámolója egy gimnáziumi ünnepekről, több apróbb cikk a külmunkatársaktól, egy csomó reklám, hivatalos hirdetések és — no, viheti Laci a korrektrurákat.

Az ajtó mellett megrendíthetetlen nyugalommal ott áll görbe lábain Laci, a mindenes szolgáló és „géperő” (ő szokta hajítani ugyanis a nyomdagép nagy kerekét, amikor nincsen villanyáram) és unott arccal bámulja a két tintafollos, újságokkal és kutyanyelvekkel telesztörtírdasztalt, a rozszant szekrényt, a füstös falakat és rajta a „Zemplén” régi, nagy-nevű szerkesztőinek és munkatársainak megfakult csoportképét. Az ifjú felső-lítására megfontolt lassúsággal cammog át a kész korrektrurák a nyomdába, ahol pedig Werner ur, a nyomdavezető már lázas türelmetlenséggel várja, hogy a javításokat megcsinálják, „betördel-hesse” az oldalakat és gépbe adhassa a „formákat”. (Werner ur általában mindig izgulékony és türelmetlen, de azt meg kell neki adni, hogy elsőrendű szakember!) A szedésekben szerencsére kevés a javítani való, ami nem is csoda, mert mind a három szedő: Weinstein bácsi, Héj és Pávay kitűnő munkások, akik még az „Adalékok Zemplén vármegye történetéhez” szedésénél is alig ejtenek hibát, pedig szedő legyen a talpán, aki a tudós Dongó Gyárfás Géza főlevéltáros ur hieroglifáin el tud igazodni! A betördelés hát hamarosan megörténik, „kikötik” a formákat, egy gyors „revízió” és nemsokára nagy zúgással megindul a gép, megremegtetve a Juhász Jenő féle ház hatalmas falait.

Az első és a negyedik oldal tehát rendben van, a másodikra is van anyag, de a harmadik oldal baj van! Hiányzik vagy két hasábnyi hír és Werner ur immár saját személyében kacszázik be a szerkesztőségbe, anyagot követelve a harmadik oldalra, mert különben „lekésünk a lappal!” A mindenes szerkesztő mézédés szavakkal inti türelmre a nyomdavezetőt és reménykedve néz a „szentély” ajtaja felé, ahol Éhert Gyula, a nagyhatalmu, de szelidszavu laptulajdonos a postabontással foglalkozik. — Hátha hozott valami jó kis szenzációt a vidéki posta — reménykedik a szorongó ifjú — valami rendes kis gyilkosságot, vagy tűzvészt, vagy legalább is egy betöréses lopásoskát? Reményei azonban hamarosan szertefoszlanak, mert Gyula bácsi mindössze egy eljegyzési hírt és egy gyászjelentést tesz eléje, mint lekötendő „anyagot”, azután méltóságijelen lassu lépteivel átvonul a gyógy-szertárba, kisebb de jövedelmezőbb másik birodalmába, kinzó gondjai között magára hagyva a szerencsétlen szerkesztő-gyermeket.

Azokban: ahol legnagyobb a szükség, ott legközelebb a segítség és ime, egyszerre csak nyílik az ajtó és kacskán felpedert fekte bajuszkái mögött belép Jarsó cukrászmester ur, ugyis mint az „előkelő társaság kedvenc találkozóhelye” tulajdonosa. Egy helyes kis reklámot szeretne a lapban megjelentetni és a szerkesztő urat kéré-

meg, hogy akkurátus formát adjon neki — természetesen hálája lerovására az alkalmat keresni fogja! Közben ugy mellékesen megjegyzi, hogy a Kossuth-szobor előtt majdnem elvágódott, mert hát tetszik tudni, ott van most a fiakker stand és a lovak... hát szóval csuszós arrafelé az ut stb. A szerkesztő ur gyorsan elbucszik az édességek nagymesterétől, kutyanyelvet és tollat ragad és hamarosan megszületik a kért reklám, merőben új formában és a következő hangzatos címmel: *Kellemes baleset a Jarsó cukrászda előtt.* Meglehetősen bőbeszédűséggel meg volt ebben írva, hogy a napokban egy gyermek áldogált a Jarsó cukrászda előtt és nagy vágyakozással nézegette a remekebbnél-remekebb süteményeket, cukorkákat és egyéb inyencségeket. Egy szerre csak arra futott egy vásolt sühanc és fellökte a szegény kislányt, aki alétlan terült el a havas járdán. A cukrászda előkelő közönsége, amely itt ad egymásnak naponta találkozót, hogy egy cséze pompás haboskávét, teát és a hozzátartozó utólréhetetlen kávé- és teasüteményeket élvezgesse, megdöbbenve látta a szegény kis gyerek esetét. A jószívű cukrász azonnal intézkedett, hogy a pörüljárt fiút hozzák be a cukrászdába és mikor magához tért, alaposan megvendégelte a remekebbnél-remekebb süteményekkel, pompás haboskávával, teával, sőt utraválóul kifűnő cukorkákkal is teletömökdte a zsebeit. Még a biliárdterem közönsége is otthagya a három, legkiválóbb mandinerekkel és valódi elefántcsont golyókkal felszerelt biliárdasztalt, hogy a kedves és megható jelenetnek tanuja lehessen.

Uj kutyanyelvek kerülnek elő, a toll reptül a papíron és rövidesen elkészült a hírcikkecske is (nyomdanyelven: krocki). Címe ez volt: *Kossuth Lajos azt üzente...* Ebben elsősorban arról volt szó, hogy

milyen nagy kár is volt a szép, öreg „megyekutat” elrombolni és a Kossuth-szobrot beállítani az inzurgens-park fái mögé, ahol alig lehet észrevenni. Azután meg arról esett sok zokszó, hogy ha már ez meg is történt, hogyan lehetett a fiakker-standot pont a szobor elé telepíteni. Hiszen a lovak... no, szóval nyáron bűz van ott, télen nyaktörő síkosság és télen-nyáron sok illetlen szemét. A cikkecske azzal végződött, hogy maga Kossuth Lajos is megsokallotta már ezt az állapotot, kinyújtott kezével távozásra inti a fiakkereseket, a városatyáknak pedig azt üzeni, hogy haladéktalanul telepítsék el onnan a kellemetlen szomszédokat!

Ez hát meg volt és ime: ráadásul sikerült még egy érdekes hírt találni a most érkezett „Nyirvidék”-ből, amelyben egy cigándi legény vízbefulladásá volt tragikusan leírva. (Erről ugyan később kiderült, hogy a hír hónapokkal előbb eredetileg a „Zemplén”-ben jelent meg, onnan nyírt ki a „Nyirvidék” és kissé átfarmálva így került vissza megint a „Zemplén”-be — de hát ez megesett már máshol is!) Befutott Hornyay Béla bácsi is, a Kazinczy-kör népszerű elnöke és behozott egy előzetes jelentést a Kör legközelebbi estijéről, amelyen Tarnay Alajos fog zongorázni — és meg volt a két hasábnyi anyag!

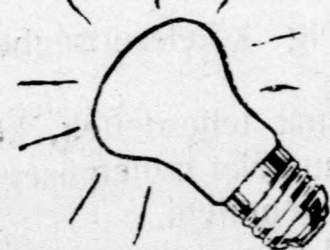
Gyorsan szedőkezekbe kerültek a kéziratok, korrektrura, revízió, azután nagy dűbörgéssel megindult a gép és a hosszú favilla egyenletes tempóban boritgatta le a „Zemplén” negyvenharmadik évfolyama valamelyik számának nedvesen fektetű példányait. Most a hetvenötödik évfolyamnál tart a „Zemplén”, a régi munkatársak már majdnem mind elmentek, visszatérhetetlenül, a nyurga szerkesztőségi ifjú is utja vége felé ballag, de jöttek friss, új erők, akiknek hite és lendülete új évfordulók felé viszi a „Zemplén”-t!

**Jóírásu és jól számoló női,
vagy férfi tisztviselőt keres**
„Furmint” Rt. Sárospatak.

Pista, hova tetted

az elhasznált KRYPTON lámpákat?
Add elő, új TUNGSRAM lámpát veszek,
a régit pedig a kereskedőnél
beváltom, pénzt kapok érte.

Sámuel, én téged bámuel!

Néhai dr. Szirmay Istvánról, a vármegye ragyogó szellemű nagy főügyészéről, a Zemplén volt felelős szerkesztőjéről bátorkodom még pótlólag feljegyezni a későbbi krónikás részére a következő apróságokat.

Volt Ujhelyben egy Szőlősi Arthur nevű kereskedő, akinek egyik fia Tivadar pezsgógyárat létesített. A mikor a pezsgőt először bemutatni akarta nagy társaságot hívott vacsorára. Vacsora közben Buza Barna felköszöntötte őt és szavait ezzel fejezte be: „üdvözlöm régi barátomat, a gyárost.”

Erre Szirmay Pista is mondott egy dikciót, beszédét így fejezve be: „Köszöntöm régi ismerősimet és barátomat — a gyártmányt.”

Állítólag ő tőle származik az a közismertté vált mondás, hogy amikor a végrehajtó foglalni jön, a háziur ezekkel a szavakkal fogadja: „Tessék helyet foglalni, mert nálam más foglalni való nincs.”

Ugyancsak a Szirmay Pista vezetése alatt állott híres zempléni szellemi triász asztaláról került ki az a mondás, hogy „ha Rothschildnak három olyan fia volna, mint mi, úgy az öreg Rothschild egy év múlva mehetne újra rongyot szedni.”

Nem szerette ha valaki társaságában, „lőditott” és nagyokat mondott. Egy alkalommal nagyobb társaságban, amiben hölgyek is részt vettek, az egyik ur, akit vélellenül keresztnevével Sámuelnek hívtak, szintén megkockáztatott, egy nagyszabású épületes állítást, kiemeli öhajtván ezzel a saját érdemekben gazdag mivoltát.

A hirtelen támadt csendben Szirmay Pista a következő szavakkal torkolta le: „Sámuel én téged bámuel.” Óriási lett a derűtség, az érdekelt ur leforrázva elhallgatott. Az esetnek híre ment és szálló igévé vált a „Sámuel én téged bámuel” mondás, amit azokkal szemben alkalmaztak, akik állításaikkal szerették elvetni a sulykot.

Igy aztán a saját körében gyűrűltek is a hasonló esetek, valamint azoknak a száma is mindinkább kevesebb lett, akik alapos tudás és hivatottság nélkül vitába szálltak vele, akiket egyszerűen azzal hallgattatott el, hogy „legfeljebb talán van neki egy kis Lexikon műveltsége.” B. B.

A nyuszi

(via) A kis Feri mise előtt még el akarta adni gyorsan egyik kis nyulát, mert kellett valami kis pénz otthon. A vevő azonban nem volt otthon és Feri a kis nyullal nem tudott mit kezdeni. Nyargalt hát a templom felé, már harangoznak is, hazavinni nincs idő, elkésni nem szabad, hát úgy határozott, hogy a nyulat betette a leventesapkjába, s két lépcsőt egyszerre ugorva ért fel a korusba, ahol már javában énekeltek. Pillanat alatt állt be a helyére, s kezdett el énekelni kicsit még lihegve. A nyulat a sapkában persze mindenki rögtön meglátta, s pillanatok alatt kirobbant volna a derűtség, ha Feri nem fegyelmelte volna tekintetével a többit is, meg a nyulat is. Amint az ének felharsogott, a nyuszi felemelkedett a sapkából s egyik füle magasba, másik lekonyulva, mozgó orrcimpával huppant le-fel. Feri szelíden a fejére ütött, mire a nyuszi belesimult a sapkába. Kis nyugalmi szünet, de egy újabb forténál ismét felnyult a nyuszi, megint körül szagolt, s újabb kikapás után tért csak ismét nyugovóra. Egy néhányszor még megismétlődött, de ezekben a pillanatokban Feri olyan összeszedett figyelemmel énekelte még a nehéz negyedik versszakot is, hogy a kis pirosszemű nyul jobbnak látta szépen elaludni. S a szentmise vége felé az lett a helyzet, hogy Feri karja már rég elzibbadt a nyuszi súlya alatt, ő pedig már rekedtre énekelte magát, hogy pótolja a nyuszi ügyet, s riadt tekintete úgy kereste valahol az ének szárnyalásában a jó istent, hogy bocsánatot kérjen tőle, — s egészen biztosan nem hiába.

Régi Zempléni kedély

Schmidt Lajos bácsi, a Zemplén leg-
régibb örökifjú munkatársa mesélte a
szerkesztőségben a régi úde zempléni
kedély bizonyítására, a 80-as évekből
a következő két apróságot, melyek
annak idején Sztropkón, éppen úgy
derültek, mint a szerencsi kaszinóban.

A tőketeresesi plébános *Hlsem* Kál-
mán főszíntelendő ur volt. Viszont a
nagyimihályi gyógyszerész *Tolvaj* La-
josnak hívták. Egyízben összetalálkoz-
tak és a gyógyszerész bemutatkozott:
Tolvaj vagyok!

A jóvialis plébános is bemutatkozott
erre: *Hlsem!*

Mondják, hogy a gyógyszerész messze
kerülte a plébánost, aki minden új ta-
lálkozásnál újból be akart mutatkozni
a patikusnak.

Malonyay Tamás terebesi főintéző —
néhai Malonyay Tomi főszolgabíró atyja
— meglehetősen sokat adott a méltó-
ságára és tekintélyére.

Egyízben véletlenül összetalálkozott
a szomszéd járásban lakott Lónyay
gróffal, aki a főintézői tekintélyt viszont
nem szívesen akceptálta.

A bemutatkozás ennek megfelelően a
következőképpen történt.

*Malonyay Tamás: Malonyay vagyok.
Lónyay gróf: Én holnap is Lónyay!*

Néhai jó Thuránszky László főispán
volt a régi kedélyes vármegye utolsó
főispánja. Egyízben valami csekélység
miatt a nála dolgozó néhai X. Ödönre.
A megsértett Ödön bácsi erre szó nél-
kül eltűnt és nem került többé elő.
Délután azután a főispánnak eszébe
jutott valami és az öreg urért üzent.
Most sem volt található. Ezért a főis-
pán az öreg M.-t küldte ki, beosztott
tisztviselője holléte kinyomozására.

M. egy óra mulva került elő és
beszédhibájával a következőképpen je-
lentette a nyomozás eredményét.
— I-i-i-szi-ik... Veres Ekerben...
má-má-sodik li-ter-liternél van.

Mondani sem kell, hogy a bánatát
csillapító Ödön bácsinak semmi kelle-
metlensége nem történt, sőt még a fő-
ispán ur engesztelte ki őt.

MOZI

Szombaton, január 8-án: Carmela. (Olasz.)
Vasárnap, január 9-én: Carmela. (Olasz.)
Hétfőn, január 10-én: Carmela. (Olasz.)
Kedden, január hó 11-én: Két lányt sze-
retek. (Német.)

Szerdán, január hó 12-én: Két lányt sze-
retek. (Német.)

Csütörtökön, január 13-án: Eltitkolt sze-
relem. (Olasz.)

Pénteken, január 14-én: Eltitkolt sze-
relem. (Olasz.)

Szombaton, január 15-én: Szeptember vég-
gén. (Magyar.)

Vasárnap, január 16-án: Szeptember végén.
(Magyar.)

Hétfőn, január hó 17-én: Szeptember végén
(Magyar.)

Kedden, január 18-án: Szeptember végén.
(Magyar.)

Az előadások vasárnap és ünnepnapokon
délután háromnegyed 3, háromnegyed 5 és
este 7 órakor, hétköznapokon délután három-
negyed 5 és este 7 órakor kezdődnek.

Két lányt szeretek. Németnyelvű film-
vigjáték. Egy fiatal leányról szól a film,
aki egy gyárban nappal mint tervező
éjjel pedig mint titkárnő dolgozik és
ebből a kettős szerepből vidám bonyo-
dalmas adódnak. Állandó derűtséggel
van tele a film. Kisérőfilmek: Az állat-
világ építő művészei. Európa híradó.

Eltitkolt szerelem. Olasznyelvű film-
játék. Főszereplők: Alida Valli és Fosco
Giachetti. Aki családott a szerelmében
és reménytelenül szerelmes, az megéri
a film témáját. Kétfő olasz filmsztá-
rok játszanak a remek olasz filmben.
Kisérőfilm: Téli Németországban.

Szeptember végén. Magyar nyelvű film-
dráma. Főszereplők: Szörényi Éva,
Horváth László, Maklary Zoltán, Mihályi
Ernő és Bilinszky Ibolya. Petőfi Sán-
dor, a halhatatlan magyar költő fiáról,
Petőfi Zoltánról, az ő kalandos életé-
ről szól ez a kitűnő magyar film. Izig-
yérig nagyszerű magyar filmalkotás.
Kisérőfilmek: Tisztaság ABC-je. Ma-
gyar és Ufa világhíradó.

Munkában a Zemplén nyomda

A Zemplén jubiláris számában meg-
kell emlékeznünk derék technikai mun-
katársainkról, akiknek munkája éppen
olyan fontos a Zemplén megszülésé-
ben, mint a szellemi szülemények
nyomdába adása.

A Zemplén szerkesztőségi tagjai és a
nyomda alkalmazottai között ösödök óta
testvéri szellem és munkaközösségi ér-
zés uralkodik, mert hiszen egy olyan

kérdésben találkozunk össze, melyben
mindnyájan egyek vagyunk: a Japunk
iránti lelkesedésben. Kedves technikai
munkatársaink mindent elkövetnek,
hogy ők is hozzájáruljanak ahhoz, hogy
a Zemplén az olvasók jónak találják.

A Zemplén nyomdájának Balla János
felelős kiadó a vezetője, aki 1933. év
óta dolgozik a vállalatnál. Utána a
nyomda üzemeztetője és korelnőke

Kapható

Pankotai Pavlovits Emilné

Szám: 12.568/1943.

Zemplén vármegye alispánjától.

Tárgy: A Zemplén vármegyei hivatalok irodaszer
és könyvkötői szükségletének az 1944.
évre való biztosítása.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Zemplén vármegye törvényhatósága az 1944. évre irodaszer
szállítására és a könyvkötői munkálatra nyilvános versenyárgya-
lást hirdet. A közszállítás költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

I. Irodaszer szükséglet.

1. Gépiró vékony papír rövid ujalaku ives 200.000 iv, 2. Fogalmi szürke papír rövid ujalaku ives 150.000 iv, 3. Fogalmi szürke papír rövid ujalaku felíves 150.000 lap, 4. Fogalmi szürke papír régi hosszualaku ives 20.000 drb., 5. Fogalmi papír 46/62 cm. méretű lap 5.000 lap, 6. Fogalmi rozszazinű 10.000 iv, 7. Fogalmi kékszinű 10.000 iv, 8. Fogalmi zöld 10.000 iv, 9. Diós-
györi merített papír nagyalaku ives 30/47 cm. 1.000 lap, 10. Irodai fehérpapír (miniszteri) ives 10.000 iv, 11. Csomagolópapír nagy, szürke ives 3.000 iv, 12. Csomagolópapír nagy, kék ives 63/90 cm. 200 iv, 13. Kockás papír nagyalaku iv 5.000 iv, 14. Kockás papír kisalaku 5.000 iv, 15. Vonalas papír nagyalaku 5.000 iv, 16. Vonalas papír kisalaku 5.000 iv, 17. Boríték 1/8 os kék nagyobb 13×19,7 cm. 50.000 drb., 13. 5×20,5 cm. 100.000 drb., 18. Boríték hosszú 39×14,8 cm. 5.000 drb., 19. Boríték 19,5×26,5 cm. erős 2.000 drb., 20. Carbon gépindigó (Kores Standard) 2.000 fekete 100 doboz, 21. Irógépszallag (Kores) fekete 300 drb., 22. Irógépszallag vegyi 30 drb., 23. Spárga vastag 500 gr.-os 100 drb., 24. Spárga vékony 100 gr.-os 150 drb., 25. Tinta fekete 1/2 l üveg Müller bagoly szögletes ü. 200 üveg. 26. Színes írón piros kék vastag, Müller bagoly 200 drb., 27. Piros gömbölyű (kosmos) 100 drb., 28. Másoló tinta iron 50 drb., 29. Grafit iron 50 drb., 30. Szén iron 10 drb., 31. Törlogummi 150 drb., 32. Tollhegy 5 doboz hegyes, 5 doboz vágott végű 10 doboz, 33. Ragasztó szallag 4 cm. széles. 250 m. h. 100 tekercs, 34. Pecsétviaszk 30 rud, 35. Gémkapocs nagy 20 doboz, 36. Rajzszög 50 doboz, 37. Gummiarabicum 5 kgr., 38. Füző-
géptű 50 doboz, 39. Nemzetiszínű varrócérna 30 gomb, 40. Olajos fémbélyegző festék 50 üveg, 41. Bélyegzőpárna festék lila 200 üveg.

A minták a vármegyei kiadónál megtekinthetők.

A szállítás általam meghatározott időben és mennyiségben teljesítendő.

II. Könyvkötői munka.

Az ajánlati űrlapok a vármegyei irattárban díjtalanul rendelkezésre állnak.

A mintákkal felszerelt ajánlatok az 50.000/1934. K. M. r. 34. §-ának értelmében állítandók ki, s azokat pecséttel lezárva Zemplén vármegye alispáni iktatójában 1944. január hó 26-án, szerdán délelőtt 12 óráig kell személyesen, vagy posta útján benyújtani. Ajánlatok lehetőleg az ezen hirdetményben kiírt minőségi tételekre teendők. Az ajánlat borítékát a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a 12.568/1943. számú versenyárgyalási hirdetményben közölt irodaszer szállításra, könyvkötői munkákra.” Az ajánlatok 1944. január hó 26-án, szerdán délután 1 órakor az alispáni kis tanácssteremben bontatnak fel, amikor is a magukat igazoló ajánlattevők, vagy azok igazolt meghatalmazottjai jelen lehetnek.

Az ajánlattevők kötelesek ajánlatukhoz a Társadalombiztosító Intézet (OTI, MABI) tartozásaikról olyan igazolást csatolni, mely szerint ezen hirdetmény határidejének lejártá előtt hat hónapnál régebben esedékessé vált betegség, öregeségi, balesetbiztosítási járulékkal stb. nem tartoznak. Tartozás esetén az ajánlattevő köteles nyilatkozatot csatolni arról, hogy a szállítás odaitélése esetén a vállalati összegnek előírt részét a biztosító intézetre engedményezi és egyben feljogosítja a vármegye alispánját, hogy az engedményezett összeget minden esedékes részletből az illetékes biztosító intézetnek közvetlenül átutalhatja.

Az ajánlattevők a döntés megtörténteig kötelezettségben maradnak.

Azok az ajánlattevők, akik közszállítást már teljesítettek, kötelesek ezt ajánlatukban a szállítás, vagy a munkát mineműsége, értéke és a teljesítése ideje megjelölésével megemlíteni.

Sátoraljauhely, 1943. évi december hó 14-én.

Bornemisza Miklós s. k.
alispán.

3203

Griscsik Lajos következik, aki 1912-ben
került a Zemplénhez és egy megszáll-
tással most is itt dolgozik. Régi ma-
gyon jó munkás, de a „jónak” ő sem
elrontója. Klein Jenő gépmeister 1916.
óta, tehát csaknem 30 éve van a váll-
alatnál. Kiváló szakember és valóban
apai szeretettel dédelgeti a gondjaira
bizott gépeket. Mádai László a lelkes és
hivatásstudattól áthatott szedők mintá-
képe. 1933. óta dolgozik a nyomdában.
Szereti a szép lányokat és a jó bort,
de csak mértékkel.

A mai szerkesztőség legöregebb nyom-
dai munkatársa Héjj Béla már min-
itt. Arról volt nevezetes, hogy amikor
a szerkesztőség títkos jubileumot (ma-
gyarul: ivást) tartott a nyomdában,
maga részét mindig krémes sütemény-
ben kérte megváltani. 1902-től dolgo-
zott a nyomdában és 1938 ban távo-
zott. Melegen bucsuztattuk. Kitűnő fi-
tal munkaerő Szakács Péter, aki azon-
ban már egy év óta katonai szolgálata-
teljesít. Szeretettel visszavárjuk.

A nyomdagépek üdvöskéje Maróczy
Margit, aki tizenhét esztendeje áll
a vállalat szolgálatában. Ha a nyomda
vagy a lap érdekében van szó, mindig
megmondja a magáét. Ő a mi Szóki-
mondó Leányságunk.

SÖTÉT SAROK

Prokrusztaszek

Az ógörög Prokrusztasz emberfársá-
ggyba gyömöszölte, s ha hosszabbak
voltak, mint az ágy, megcsonkította őket,
rövidebb végtagjaikat pedig kinyújtotta.
Hogy éppen megfeleljenek az ágy hos-
szúságának.

Vannak most is Prokrusztaszek, akik
azon igyekeznek, hogy emberfársá-
lelkivilágát saját beteges agyuk által
elképzelt ágyba gyömöszöljék s ott
asztán chirurgiai műveleteket végezzenek
rajta.

Utón utfélen találkozhatunk velük,
kikérdeznék nézeteid felől, eleinte itt
helyeselnék, ám csak azért, hogy fel-
mérjék elképzeléseidet, s ha az ne-
vág össze saját elgondolásaikkal, udva-
riasan bár, de határozottan meginvitálnak
ágyukba, hogy erőszakot kövessenek
rajta.

Tehát vagy egyet értesz velük, vagy
pedig „Gyerünk az ágyba!” kiáltással
megragadnak és addig nem engednek,
amíg lelkileg ép vagy. S ha ez törté-
netesen nem megy, ha ellenállsz, ellen-
érvekkel hozakodol elő, akkor —
zonyos idő mulva meglepetve veszel
észre, hogy némely társaságban tartó-
kodóbbak veled szemben, s az az
érzésed, mintha ragályos betegnek
tartanának.

Azok pedig, akikkel „baráti” viták
volt, mintha még „rendesebb ember-
rek”-ké váltak volna.

Mi lehet ennek a titka? — kérde-
Magsugj Neked. Az a titka, hogy
„barátaid” is megsugták ott, ahol kellett,
a megsugandókat, persze a távollétedben,
mert sokkal tapintatosabbak, semhogy
jelenlétben mondanak Rólad elcsu-
morított.

Ennek következtében azután barátok
annyit nyertek sulyukban, mint amennyi
a Rólad alkotott jóvéleményből ki-
ritottak.

Prokrusztasz annak idején, ha a páciens
fizikailag erősebb volt nála, fel-
hagyta, a Te barátaid azonban lefőz-
ték régi mesterüket, mert ha szellemileg
erősebbek és esetleg (Urambocsá!)
konzekvensebbnek találják, akkor
kihúzzák alólad a lepedőt, hogy tovább
is hasonlatokban sugjunk-bugjunk.
olyan férfias ugyebár?

Fizessen elő a „ZEMPLEN”-re